

Taxa postala
plátite in num.
No. 224.716 929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-K
lozsvár, St
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.)
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. K
földre: Havonta 1, negyedévre
félévre 6, egészévre 18 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Editor Robert
Budapest

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fele-
lős szerkesztő Jámor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lej

Kedd, 1932 aug. 2.

5692. ÉV
THAMUSZ 29. XV. ÉVF.
173. SZÁM

Hitler és az őt támogató jobboldali pártok együttvéve sem érték el az abszolút többséget

Hárommillióval mulják felül az antihitlerista pártok szavazatai a nemzeti szocialista és jobboldali pártokra esett szavazatok számát

A szociáldemokraták három mandátumot veszítettek, a kommunisták tizenegyet nyertek, a centrum lényegesen előrelépt, a középpártok és a jobboldali polgári pártok letörték a német választásokon

Berlin, augusztus 1. Az egész világ feszült figyelemmel tekintett a tegnapi német választások kimenetelére. Ez a feszült figyelem annál is inkább érthető, mert a választások eredményeitől mindenki a helyzet végleges tisztázódását várta. Igen sokan Hitler pártjának teljes győzelmet reméltek ezen a választáson, mások a baloldali lényeges előretörést, voltak azonban olyanok is, akik a vasárnapi napot, mint a német polgárháború kitörésének, illetőleg a náci korszak napját emlegették.

A választások kimenetele egyik feltevését sem igazolta.

Hitler nem kapta meg az abszolút többséget s egyelőre a puccs is elmaradt.

A helyzet tehát tisztázatlan maradt, amennyiben is inkább, mert egyetlen irányzat: sem a jobb-, sem a baloldali irányzat nem nyerte el azt a szavazatoménységet, mely az alkotmányos és demokratikus kormányzás számára a lehetőséget megadná.

A választási eredmények

A tulzott véres incidensektől viszonylag mentes választáson 36 millió 845 ezer 292 szavazatot adtak le, amelyekből a nemzeti szocialisták 13 millió 232 ezer 777, a szociáldemokraták 7 millió 952 ezer 283, a kommunisták 5 millió 278 ezer 887, a centumpárt 4 millió 586 ezer 501, a német nemzetiek 2 millió 172 ezer 941, a bajor néppárt 1 millió 190 ezer 453 szavazatot kapott.

A régi nagy polgári pártok közül a német néppárt (434 ezer 548 szavazatot), az állampárt (371 ezer 376), a gazdasági párt (146 ezer 061) szavazatot kaptak, ami azt jelenti, hogy ezek a hajdan erős, a weimari koalíció magját tevő polgári középpártok részben teljesen felmorzsolódtak, részben pedig Hitler táborát duzzasztották meg.

A töredékpártok megsemmisülése

Azok a felelőssé, mintegy huszonnyolcra tehető töredékpártok, amelyek szintén résztvettek a tegnapi német választásokon, csaknem teljesen megsemmisültek. A legtöbb, rendszerint lehetetlen elnevezésű kispártra alig néhány ezer szavazatot esett és csupán a keresztényszocialista párt (364 ezer 249 szavazatot), a német parasztpárt (137 ezer 284), a szocialista munkáspárt (72 ezer 169), a hannoveri párt (46 ezer 873), a jobbpárt (40 ezer 887 szavazatot) érték el magasabb, bár jelentéktelen szavazatszámokat.

Megsemmisítették és a töredékpártokra esett összesen 642 ezer 740 szavazatot.

A veszteségek és a nyereségek

A tegnapi német választásokat általában ismét a szélsőségek előretörése jellemzi. A nemzeti szocialisták a régi parlamentben birtokolt 119 mandátum helyett 230 mandátumot kaptak, ami 110 mandátummal való gyarapodást jelent. A kommunisták 89 mandátumot nyertek el, ami mandátumaiknak tizeneggyel való megszorodását jelenti.

A komoly pártok közül egyedül a szociáldemokraták azok, akik bár nem lényeges, de azért jellemző veszteséget szenvedtek a vasárnapi választásokon.

A szociáldemokraták a régi parlamentben 136 mandátummal rendelkeztek, míg most hárommal csökkenve mandátumaik száma, 133 képviselőt küldenek a parlamentbe. Az antihitlerista pártok közül a centrum 76 mandátumot, tehát 7 mandátummal többet nyert. A bajor néppárt 22 mandátumot kapott, nyereség tehát három mandátumra is.

A Hitleret támogató reakciós polgári jobboldali pártok annál súlyosabb veszteséget szenvedtek.

A német nemzetiek öt mandátumot veszítettek s a következő parlamentbe 32 mandátummal vonulnak be. A legsúlyosabb és szinte megsemmisítő a német néppárt (Stresemann pártja) vesztesége, mely 20 mandátumot veszített s mindössze 7 taggal lesz képviselve az új parlamentben.

A nemhitlerista középpártok közül a Landvolk-pártot, mely 15 mandátumot veszített el és mindössze egy vagy két képviselőt tud bejuttatni a

Hitler szavazatainak száma valamivel kevesebb, mint a májusi elnökválasztáson

Hogy Hitler mennyire nem teljesítette be az abszolút többséghez fűzött reményeket arra a legjobban bizonyították, hogy bár a néppárt és a nemzeti párt szavazóinak legnagyobb része is rászavazott a tegnapi választáson, mégis a pártjára leadott szavazatok száma nem nagyobb, sőt valamivel kisebb (mintegy 100 ezerrel) a májusi elnökválasztáson a nemzeti szocialista pártira leadott szavazatok összegénél.

Egyébként a tegnapi birodalmi választásokkal egyidőben zajlottak le a thüringiai tartományi választások is, amelyekben a szociáldemokraták 15 mandátumot kaptak (veszteség három), a nemzeti szocialisták 26-ot (nyereség husz), a kommunisták 10-et (nyereség négy), a néppárt 1-et (veszteség négy), a thüringiai Landbund 6-ot (veszteség három). A gazdasági párt elvesztette mind a hat mandátumát, míg a német nemzetiek két, a centrum és az állampárt együttesen egy-egy mandátumot kapott.

A választások konkrét eredményeképpen meg lehet állapítani, hogy sem Hitlerék, sem a Hitlerrel együttmenő jobboldali pártok nem képesek olyan koalíciót létrehozni, amely az abszolút többséget biztosítaná számukra az új parlamentben.

A jobboldali pártoknak ugyanis 22 mandátuma hiányzik ahhoz, hogy a kormányhoz szükséges abszolút többséget elnyerjék. Viszont az ugynevezett weimari koalíció is lehetetlenné vált azért, hogy a koalíció egyik nagy pártja: a néppárt csaknem teljes egészében megsemmisült, illetőleg nagyjában Hitlerhez pártoltak tö-

parlamentbe. Az állampárt (vesztesége három) és a württembergi parasztszövetség (vesztesége egy) szintén két mandátumot kapott. Teljesen kibukott a parlamentből a keresztényszocialista párt is, amely mindössze 364 ezer 749 szavazatot szerzett.

Az antihitlerista pártok három millióval kaptak többet Hitlerékénél és a Hitlerhez közelálló pártoknál

Egyetlen pozitívuma a tegnapi lezajlott választásoknak az, hogy a bár világnézetileg egymástól különböző, de a demokrácia és a köztársaság igénylésében, illetőleg a Hitlerrel erőteljesen szembenálló pártok

több mint hárommillióval kaptak több szavazatot, mint a reakciós pártok.

Míg Hitler nemzeti szocialista pártja, a német nemzetiek és a néppárt összesen 16 millió 340 ezer 266 szavazatot kapott, addig az ezekkel a pártokkal szembenálló szociáldemokraták, a kommunisták, a centrum és bajor néppárt 19 millió 8 ezer 124 szavazatot kaptak, tehát 3 millió 23 ezer 372-vel többet, mint Hitlerék, illetőleg a Hitleréket támogató pártok.

megei. A centrum és a szociáldemokraták koalíciója viszont nem jelenthet többséget, a szintén megsemmisült gazdasági és az állampárt nélkül.

Nagyon valószínű tehát, hogy igaz van a francia lapoknak amelyek szerint az új német birodalmi gyűlés nem kreálhat kormányt, annak ellenére sem, hogy a jelenlegi birodalmi gyűlésnek a leadott szavazatok számánál fogva huszonötlettszöt képviselője, mint a múlt parlamentnek, vagyis 602 tagja lesz. Így a választások igazi győztese Schleicher tábornok, hadügyminiszter, aki Pappenel együtt ép egy parlament nélkül fog kormányozni, mintha a választásokat meg sem tartották volna.

A náciok is, a kommunisták is puccsal fenyegetőznek

A tegnapi választások alkalmával Kerrl porosz tartománygyűlési alelnök ama üzenetét adták tudtul a választóknak a hangszórók, hogy Hitler nem fog sokat törődni a rendeletekkel

és pár százezer, vagy pár millió szavazatiány sem fogja visszariasztani attól, hogy a hatalmat magához ragadja.

Hitler küszöbönálló diktatúrájának bejelentése természetesen nagy izgalmat okozott. A rendőrség több olyan autót, amelyen a hangszórók a fenti üzenetet továbbították, elfogott.

Egyidejűleg a rendőrfőparancsnokság a Rote Fahne című kommunista lapot augusztus 10-ig betiltotta, mert közreadta a kommunista központi bizottság egyik felhívását, amely azt hangoztatja, hogy elérkezett az idő a hatalom erőszakos átvételére s a proletáriátus diktatúrájának megvalósítására.

VILÁG TÖKRÉ

A megforpant náci-áradat

A nagy német történelmi dráma, mely alig hogy felvonásközi szüneteket tartott a lázasan pergő események egymásratalálásában: tegnap egy problematikus jelentőségű finaléhoz érkezett el.

A „finalé” szóval való meghatározás ugyan csak a pillanatnyi helyzet illuziórálására alkalmas, mert az erők, melyek szakadatlan mérkőzésben vannak, ezáltal sem érkeztek el fegyverszűnethez, sőt valószínű, hogy az igazi küzdelem — kívül a parlamentarizmus területén — csak most kezdődik el.

A tegnapi német választás egyetlen pozitív eredménye az, hogy Hitler pártja, de sőt a vele szövetszövet polgári jobboldali pártok sem érték el az abszolút többséget; annak ellenére sem, hogy erre Hitlerék és gazdáik: a feudális-nagyipari körök is egész komoly formában számítottak.

Már pedig az a körülmény, hogy az egész jelenlegi kormányzat, — ostrom-állapotával, diktatórikus intézkedéseivel, a szocialista rendőrfőtisztviselők leváltásával, a rohamesapatok működésének engedélyezésével — csaknem nyitlan a náciakat támogatta, joggal kelthette azt az aggodalmat, hogy Hitlerék ezen a sorsdöntő választáson el fogják érni az abszolút többséget.

Nem így történt. A marxista és az antihitlerista pártok felülőlése nemcsak, hogy nem következett be, hanem mintegy három és félmillió szavazattal muljt felül a hitlerista és a többi jobboldali reakciós pártok szavazatoménységét.

Es bár Hitlerék az 1930-ik évi parlamenti választásokkal szemben, amelyen még a szociáldemokraták jöttek be a parlament első pártjaként: a tegnapi választáson második helyre szorították a szociáldemokratákat, — a májusi elnökválasztás számárányaihoz képest nem mutatnak fel erősödést, annak ellenére sem, hogy a néppárt, a nemzeti párt régi szavazói csaknem teljes egészükben Hitlerékre adták le szavazataikat.

A német ultranacionalizmus dühöngése, a nyárspolgári korlátozással szövetszövet eszevesztettség, úgy látszik, elérkezett kulminációs pontjához. Ha feltételezzük, hogy a demokratikus eszközök igénybevételeknek korszaka még nem érkezett el teljes alkonyához Németországban, úgy — a demokratikus lehetőségek keretein belül — Hitlerék számára a tegnapi választás eredménye a „nincs tovább” relatív katasztrófáját jelenti. A náci-agitáció minden megengedett és főleg meg nem engedett eszközök igénybevételel immár kimerítette a kétségbeesés, a paroxizmusig fokozott nacionalista sértődöttségek, a butaság és a tudat alatt meghuzódó érzelmi fertők minden rezervoárját. De kimerítette a feudális iparbárok szubvenációs pénzekkel telített kasszáját, kimerítette a Hohenzollern-dinasztia finánciális áldozatkészégének utolsó tartalékait is.

Nagy kérdés azonban, hogy — éppen a fentemlített okok miatt — Hitlerék és főleg a mögöttük álló iparbárok és monarchikus junkerkörök nem-e fogják megkísérelni, hogy az alkotmányos lehetőségeket felrugva — puccsal szerzzék meg a hatalmat. Hogy erre az aktusra minden hajlandóság megvan a náciakban, nem szorul különösebb bizonyításra. Ha még nem tették meg s ha még egyelőre tartózkodnak ettől a lépéstől, úgy ennek okát nem a tett-készség hiányában, hanem bizonyos olyan meggondolásokban kell keresnünk, melyek még a nemzeti szocialista vezérek gondolkodási képességének szűk határai közül sincsenek kizárva.

Mindenekelőtt lehetetlen észre nem venni azt, hogy Hitler sok tévovázást mutatott a multban s mutat talán a jelenben is a hatalom átvételének elszánt-sága körül. A hajdani reterád-festő, ha nem is tudatosan, de ösztönösen érzi, hogy a hatalom átvétele számára és pártjára nézve, a gyors lejárás veszélye-

vel járna s olyan külpolitikai bonyodal-
mokat idézne fel, amelyek a hatalom
mámorát igen gyorsan változtatnák át
a kijózanodás macskajává.

Hitler ma felelőtlenül és a hozzá ha-
sonlók silány tömegeinek rajongó szim-
pátiája közepette fenékgig írhatja a földi
jók, a reprezentációk, a tetszések és a
közönség elötti Németország „előkelő”
megbecsülésének edességét. Tömegei felé
ma még felelőtlenül dobálózhat félig vö-
rsre, félig fehérre mázolt radikális jel-
szavaival; ma még milliók hisznek sza-
vának, reménykedve a teljesíthetetlen
teljesíthetőségében, de abban az esetben,
ha akár puccsal, akár parlamentáris esz-
közökkel a hatalomra kerülne: csakha-
mar a saját tömegeivel találna szemben
magát.

Van azonban más oka is annak, hogy
Hitlerék egyelőre távol tartják magukat
a puccskísérletektől. A választások ered-
ményei ugyanis azt bizonyítják, hogy a
centrum, a vasfront mögé tömörült szo-
cialista és köztársasági pártok, valamint
a kommunisták olyan hatalmas fizikai,
politikai és morális erőt reprezentálnak,
amellyel — egy véres polgárháború
problematikus kimenetelű veszélyének
vállalása nélkül — igen nehéz volna az
ugynevezett leszámolás.

Am ha Hitlerék számára sincs adva
a lehetőség arra, hogy a jobboldali pár-
tok koalícióját létrehozva — parlamen-
táris uton szerezze meg a hatalmat, vi-
szont nincs megadva ez a lehetőség a
régimori koalícióban tömörült pár-
tok számára sem. Ha Brüning szívesen is
lépne újra koalícióba a szociáldemokra-
tákkal: ez az újabb szövetezés sem je-
lentene többséget a két párt számára.
Erre csak akkor volna lehetőség, ha a
kommunisták is beállnának harmadik-
nak a hajdani weimari koncepcióba, ami
azonban a mai viszonyok között — a jó-
zan és a demokrácia megvédésének
követelményei ellenére is — elképzelhe-
telen. Ezenfelül a régi weimari koalíció
egykor jelentős polgári középpártjai,
mint Stresemann néppártja, az államp-
párt, a demokráta párt, a Landvolk ro-
mokban hevernek.

Hogyan mi következhetik ezek után? A
lehetőségek között nem nagyon lehet vá-
logatni. Ha a megerősödött náci és a
megerősödött kommunisták beigért puccsai
el is maradnának, ha az ugynevezett
demokratikus külsőségek, a parla-
mentáris kormányzat látszat-szurogátu-
mai épségben is maradnak, — ezzel még
korántsem adva egy demokratikus és
alkotmányos kormányzati lehetőség a
mai Németországban. A centrum nem
fog szövetezni sem a hitleristákkal,
sem a kommunistákkal. Papennek és
Schleicher tábornoknak pedig, akik — a
történelem és a demokrácia keserű ír-
niájának eme legutolsó „parlamentári
választásokat” lefolytatták Németország-
ban — nincsen pártjuk.

Az igazi győztes tehát ennél fogva se
nem a marxista front, se nem Brüning,
— hanem a Papen-Schleicher-féle „koali-
ció”.

Németország népe ismét választott,
ismét megnyilatkozott, nagy tömegében
inkább a demokrácia, helyesebben a ha-
ladás, mint a reakció irányában. A de-
mokrácia belső ellentmondásai követke-
ztében azonban a nagy, milliós német tö-
megek nem tudták megteremteni annak
lehetőségét, hogy a köztársasági Német-
országot köztársasági eszközökkel kor-
mányozzák.

S ebben az utóbbi tényben van elrejt-
ve az a hatalmas történelmi tragikum,
sőt bizonyos mértékben tragikomikum,
amely a tegnapi választások „különös
ismertetőjelét” adja.

Ha tehát a tiszta realitások alapján
maradunk, akkor csak Schleicher és
Papen uralmának további fennmaradását
jósolhatjuk. Következhetik esetleg a kom-
munisták párt betiltása és mandátumai-
nak megsemmisítése, mely egyedüli eset-
ben tényleg bekövetkezhetne a hitleris-
ták és a jobboldali polgári pártok parla-
mentáris uralma.

Azonban a levegő, a politikai atmosz-
féra romboló mikrobákkal van telítve
Németországban. A marxista és reakciós
pártok egyensúlyának mérlegelvése bo-
rotyvaélre van helyezve. A választási
küzdelmek megmutatták, hogy Németor-
szágban már nem is akut, hanem króni-
kus forradalmi helyzet van adva, amely
dacolva a hivatalos hatalom kényszerítő
eszközeivel maga is az erőszak elvének
hóddol. Pillanatnyilag talán örömet je-
lenthet az a tény, hogy a hitlerista sza-
vazatok számát három millióval multa
felül az antihitlerista szavazatok száma,
de a közeljövő szempontjából ma már ez
a „győzelem” is inkább csak demonstra-
tív jellegű, mint élő realitás.

Salamon László.

Augusztus 14-én száll fel másodszor a sztratoszférába Piccard professzor

170 léggömb-repülőöt bocsátottak Piccard rendelkezésére

Bécs, augusztus 1. Piccard profes-
zor augusztus 14-én teszi meg máso-
dik utját a stratoszférába. A felszállás
Dübernorfban, Zürich mellett törté-
nik, az ottani magánrepülőtéren. A
felszállás munkálatainál 170 repülőöt
bocsátottak Piccard rendelkezésére,
akik valamennyien léggömb-repülők.
Piccard professzor gondolóját Lüttich-
ben készítik és itt szerelik fel a gondo-

lára a szükséges technikai műszereket
is. Ezután a gondolót Bruxellesbe vi-
szik, ahonnan Zürichbe szállítják teher
autón. Ezen az autón akar utazni, gon-
dolójára ügyelve, Piccard professzor
is.

Piccard léggömbjére rádióleadóálla-
mást szerelnek fel, melynek segítségével
a professzor fenntarthatja az ösz-
szeköttetést a világgal.

„A békeszerződések óta még nem voltak ilyen nehéz hónapjai Európának”

Benes miniszter külügyi expozéja

Prága, augusztus 1. A csehszlovák mi-
nisztertanácsban tegnap dr. Benes
külügyminiszter expozéját tartott a nemzet-
közi politika eseményeiről. Mindenke-
lőtt kifejtette, hogy a lausannei konfe-
rencia eseményei Európa fejlődése szem-
pontjából messzeható jelentőségű lehet.
A reparáció likvidálása a nemzetközi po-
litikának egy igen nagy vitás probléma-
ját kapcsolja ki elsősorban a Németor-
szág és Franciaország viszonylatából, de
Franciaország és Anglia viszonyából is.
A kölcsönös bizalom szellemében történt
megállapodások jelentik, hogy Francia-
ország és Anglia, valamint Németország
és Olaszország folytatni fogják az együt-
tes európai rekonstrukció politikáját és
el akarják háritani új konfliktusok, új
deorganizációk és új nyugtalanság elő-
jöttét. A lausannei egyezmény jelen-
teli fogja, hogy az év végéig meg fogják
kísérteni az európai háborús adósságok
problémájának megoldását is.

Németországnak az európai államokhoz
való viszonyáról szólva, mindenekelőtt
kijelentette, hogy Németország gazdasági
krízisének fejlődése sorsdöntő jelentő-
ségű Európa nemzetközi helyzetére. E

fejlődés természetesen politikai konze-
kvenciákkal jár, de kijelentheti, hogy
Csehszlovákia, amely minden eshetőség-
re készen áll, nem fog beleavatkozni az
eseményekbe és mostani viszonyát igye-
szik Németországgal szemben fenntarta-
ni. De saját szempontjából is nagy figye-
lemmel kell kísérnie az eseményeket és
fel kell készülnie annak általános és
európai következményeire. A lausannei
konferencia után az európai események
aránylag kedvezően fejlődtek. Másfelől
azonban a németországi bizonytalanság
a fejlődésben való reményeket megingat-
ta. Össze nagy nemzetközi események
várhatók. Bizonyos, hogy ezek az esemé-
nyek politikailag és gazdaságilag ép-
nyű kedvezők is lehetnek, mint kedvezőt-
lenek. Fődolog, hogy minden felelős té-
nyező tudatában legyen a sorsdöntő idők-
nek és minden tevékenység irányuljon az
állami és nemzeti érdekek megóvása felé.
Soha még olyan nagy szükség nem mutat-
kozott a lojális együttműködésre, mint
éppen most. A békeszerződések lezárása
óta még nem voltak ilyen nehéz hónap-
jai Európának.

Al Capone, a cipész

Hogyan él az amerikai alvilág királya az atalantai börtönben?

Newyork, aug. 2. Az amerikai alvilág
rettegett fejedelme, Al Capone csak rit-
kán hallat magáról, amióta az atalantai
börtönben tölti sokévi büntetését. A
Lindbergh-bébi elrablásával kapcsolat-
ban jelentkezett hosszabb idő után a ban-
ditavezér, aki akkor szabadlábra helye-
zését kérte és ennek ellenében eredmé-
nyes nyomozást ígért. Kérését nem tel-
jesítették, sőt akkor felmerült az a gya-
nu, hogy Al Capone bandájának része
van Lindbergh ezredes gyermekének el-
rablásában, mert ezzel akarták kérésza-
kolni vezérük szabadonbocsátását. Ez a
gyanu azóta megdőlt, bár máig sem si-
került még világosságot deríteni a Lin-
dbergh-rejtélyre.

Al Capone továbbra is a börtön lakója
maradt, azonban eddig nagyon kevés hir
szivárgott ki arról, hogy az amerikai
alvilág hírhedt vezére hogyan tölti nap-
jait a börtönben. Erre nézve most na-
gyon érdekes dolgokat mond el az ame-
rikai lapokban egy az atalantai börtön-
ből büntetésének kitöltése után zaba-
dult fegyenc, aki hosszú ideig az Al Ca-
ponéval szomszédos cellának volt a la-
kója. Amerikában a legnagyobb megle-
petést kelti ennek a fegyencnek szava-
hihető elbeszélése, amely egész más szin-
ben tünteti fel a csikágói alvilág volt
vezéréét, mint amilyenek általában el-
képzelni szokták.

A szabadult fegyenc elbeszélése szerint

Al Capone az atalantai börtön mintá-
foglya. Nagy intelligenciája és megnye-
rő modora népszerűvé tette hamarosan
a börtönben és hírneve bizonyos tekin-
télyt is kölcsönöz neki. Al Capone azon-
ban nem él vissza ezzel a „kiváltságos”
helyzettel. A fényűző élethez szokott
banditavezér, akinek kastélyai vannak
és akinek estélyei eseményszámba men-
tek Amerikában, a börtönben elhatáro-
za, hogy megtanul dolgozni, hogy egy-
részt elviselhetőbbé tegye ezzel a fogság
hosszu napjait, másrészt, hogy majd ki-
szabadulása után legyen tisztességes pol-
gári foglalkozása.

Al Capone a cipész mesterséget válasz-
totta amit a legnagyobb buzgalommal
igyekezik elsajátítani a börtönben. Na-
ponta órák hosszat ül a sámfá fölé ha-
jolvá és kérgesdő kezei fűgőn dolgoz-
nak egy-egy pár cipőn. Legutóbb már
kifogástalan cipőket készített a híres
bandavezér, ami igen nagy örömmel és
büszkeséggel töltötte el és dicsekedve
mutogatta mindenkinek első „remekmű-
vét”.

Al Capone azonban nemcsak szorgal-
mas, hanem egyike az atalantai börtön
legjobb magaviseletű foglyainak is. Is-
tenfélőnek mutatkozik és szorgalmasan
eljár az egyház istentiszteleteire. Ugy
munkaközben, mint szabadidejében igen
gyakran keneteljes erkölcsi prédikáció-
kat intéz fegyencársaihoz, akiket tiszte-

67° C.

kénés iszapforrások
évszázadok óta bevált
gyógyeljárásal csuz,
köszvény, ischiás ellen
páratlanul hatásosak.
Igen jutányos árak. Fel-
világosítások: Pöstyén
fürdőiroda, Singer L.
gyógyász. Timisoara II.
Str. Saguna 8.

Pöstyén

seges és erkölcsös életre tanít.

— Tudom, hogy engem sokan frigyel-
tek — szokta Al Capone mondani — ha-
talmamért és gazdagságomért, mégis
óva intek mindenkit attól, hogy a ban-
diták közé beálljon. Ezen a pályán csak
átmenetileg lehet sikereket elérni, azon-
ban az alvilág legügyesebb emberei is
mind a börtönben végzik, ha időközben
le nem puffantják őket ellenfeleik. Vesse-
delmes és idegeket őrlő hajsza ez, amely-
nek soha sincs vége. En magam is má-
révek óta szakítani szerettem volna a go-
nosztvő-mesterséggel, azonban köny-
nyebb az alvilágba bejutni, mint onnan
szabadulni. A banda tagjai ezernyi szál-
lal kötik az embert és nem lehet köz-
lük szabadulni...

Ilyen és hasonló prédikációkat tart Al
Capone fegyencársainak, akiket arra
int, hogy tanuljanak meg egy becsületes
mesterséget, amelyből tisztességesen meg-
élhetnek, anélkül, hogy gonosztettekre
lennének utalva.

Jó viselkedésért és azokért a nézetek-
ért, amelyeket állandóan hangoztat, a
börtönben szeretik is Al Capone-t és ju-
talmul meg engedik neki, hogy olvasson
és szabadidejét egy minta baseball-esz-
pat szervezésére fordíthassa. Ez a legke-
vesebb szórakozása most az amerikai al-
világ hírhedt vezérének, aki annyira ak-
tív természet, hogy a börtönben is meg-
kell egy olyan szervezetet teremtenie, a
melynek ő állhat az élén...

Kiszabadulás utáni terveiről Al Capo-
ne nem szokott nyilatkozni. A jövőre
nézve azonban nincsenek gondoljai, mert
tekinélyes vagyona van, amely minden-
kor biztosítani fogja megélhetését. Ha
ugyan erkölcsi prédikációi ellenére nem
áll majd kiszabadulása után ismét a csik-
gói alvilág élére...

Milyennek képzelte Bata utódját

A tragikus körülmények között el-
hunyt Bata Tamás írásbeli hagyatékában
a „Zlin” című folyóirat szerkesztője
Batanak egy érdekes nyilatkozatára
bukkant, amely megmagyarázza, hogy a
Bata-művek a főnök halála után egy
órát sem álltak és az összes műhelyek és
elárúsító helyek a szokott tempóban dol-
goztak tovább. Ez a nyilatkozat a követ-
kezőképpen hangzik:

Utódom kérdésével 36 éves koromban
kezdetem foglalkozni, amikor üzemembe
az első segédet felvettem.

Sohasem fogadtam volna magam mellé
segédekét s hozzá még oly sok segédet, ha
munkámat úgy akartam volna megszer-
vezni, hogy én magam nélkülözhetetlen
legyek.

Az a munka, amelyet mi szerveztünk
meg, nem használhat olyan embereket,
akik nélkülözhetetlenek akarnak lenni;
de olyan embereket sem, akik napszámo-
sok akarnak maradni. Évekkel ezelőtt el-
bocsátottam egy raktári segédet, aki a
hátán cipelte a csomagokat, ahelyett,
hogy a felvonóval szállította volna azo-
kat. Azt felelvén, hogy ez az igazgató
gondja és munkája, ő maga mindig csak
becsületes munkás akar maradni.

Egy vállalat sem nőhet meg, amíg meg
nem találja azt az utat, hogy minden
munkából igazgatót neveljen. Mikor ez
a problémát megoldottuk, akkor oldottuk
meg egyúttal azt a kérdést, milyen le-
gyen üzemünk vezetése a jövőben.

— Részleges kormányválság Mexikó-
ban. Párizsból jelentik: Mexikóban rész-
leges kormányválság állott be. A tengeré-
szeti és hadügyminiszterek lemondottak.

— Helgoland partjai tovább málnak.
Hamburgból jelentik: Helgoland szigetén-
nek partjai tudvalegleg hosszú évek óta
málnak és a sziget már jelentékeny
területvesztést szenvedett. A tenger
egyre fogyaszítja Helgoland szigetét, ami
ellen befonparttal próbáltak védekezni.
Legújabb jelentés szerint az északkeleti
parton a védőfalon kívül újabb 1500 köb-
méter mennyiségű szikla málott szét a
tengerben.

Sighet-Má-
Uj Kelet tud
ügyész a két
Gondoltuk,
tette az állat
ta-gyerek és
alább felfe-
A szigeti
dig ugy talá
fiu ártatlan
munista mo-
mény ártatl
s ezért még
sége került
ték őket.

Ezért írj
szigeti rend-
noztak és v-
zsidófiat, n-
el és Marko

Azt kérde-
szcenálni, h-
tasson bört-
A szigeti
bere Urdea-
marossziget-
gós”.

A két sze-
ma már ah-
hogy nyugod-
tív szadizm-
ják elő meg-
ténétét:

— Julius
megjelent a
két rendőr
tartott és e-
sége. Itt a
vigyáztak,
zünk.

— A ház
a berlini
egy régi
vettünk
lőle

A letartózt-
tektiv vallá-
újságra m-
mifele ösz-
országgal,
pot szigeti
Urdea dete-
örközög se-
bunkhoz k-
kötél alá s-
akasztott t-

— Urdea
te gummit-
bik Marko-
dista. Ba-
rugta a f-
fogva néha
lőhoz csap-
emlékszem
temet, csal-
tott fel.

— Így
jel, hol az
nalban, an-
radtak, be-
hogy ő „v-
de a rend-
tette, hog-
ből, de no-
benminket

Szigeten is...

Urdea detektiv kommunista összeküvést inszcenál és félholtra ver két ártatlan talmudistát

„Teljesítményt“ akar produkálni Urdea detektiv. Aki nem hiszi, nézze meg a Markovits fivérek talpát

A szolgálatos rendőr inkább otthagyja a rendőrséget, de nem hajlandó verni

Sighet-Máramarosziget, aug. 1. (Az Uj Kelet tud.) Vártunk, míg dönt a fő ügyész a két Markovits-fiu sorsa fölött Gondoltuk, hogyha tényleg veszélyeztette az államrendet ez a két talmudista-gyerek és a szigeti rendőrség leg-*alább felfelé igazolhatja magát.*

A szigeti törvényszék főügyésze pedig úgy találta, hogy a két Markovits fiu ártatlan. Nem vettek részt a kommunista mozgalomban, minden körülmény ártatlanságuk mellett tanuskodik s ezért még *aznap*, ahogy az ügyészre kerültek — *szabadlábra helyezték őket.*

Ezért írjuk le megvetéssel, hogy a szigeti rendőrségen nyolc napon át *ki-nóztak és véresre vertek két ártatlan szidófutót*, névszerint Markovits Sámuel és Markovits Izidor talmudistákat.

Munkában a „tüdőlőtyögös“...

Azt kérde, ki akart itt büntényt inszcenálni, hogy ártatlan embereket jutasson börtönbe.

A szigeti rendőrségnek egyik főembere Urdea detektiv, vagy ahogy Mára maroszigeten nevezik, a „tüdőlőtyögös“.

A két szerencsétlen talmudista, akik ma már abban a helyzetben vannak, hogy nyugodtan beszélhetnek Urdea detektiv szadizmusáról, a következőkben adják elő meghurcoltatásuk szomorú történetét:

— Julius 18-án az éjfél órákban megjelent a lakásukon Urdea detektiv két rendőr kíséretében. Házkutatást tartott és elvitt bennünket a rendőrségre. Itt elkülönítettek bennünket és vigyáztak, nehogy bárkivel is érintkezünk.

— A házkutatás eredménye

a berlini Vossische Zeitung-nak egy régi példánya volt, amit azért vettünk meg, hogy tanuljunk belőle németül olvasni.

A letartóztatást követő éjjel Urdea detektiv vállatni kezdett bennünket és az újságra mutatva azt kérdezte, hogy miféle összeköttetésben állunk Németországgal. Mi megmondtuk, hogy a lapot szigeti újságárusnál vettük. Ekkor Urdea detektiv egy Babutiú nevű rendőrközeg segítségével *kezünket a lábunkhoz kötözte, lehúzta a cipőnket, a kötél alá seprűnyelet dugott és felakasztott bennünket.*

„Az öcsém jajkiáltása felriasztott...“

— Urdea a meztelen talpomat ütötte gummbottal — folytatja az idősebb Markovits fiu, a 19 éves talmudista. *Babutiú szeges bakkanásával rugta a hátam, majd a seprűnyélnél fogva néhányszor felemeltek és a padlóhoz csaptak.* A továbbiakra már nem emlékszem, mert elvesztettem eszméletemet, csak az öcsém jajkiáltása riasztott fel.

— Így kínoztak bennünket egész éjjel, hol az egyiket, hol a másikat. Hajnalban, amikor Urdea és Babutiú kifáradtak, behívták a szolgálatos rendőrt, hogy ő „vallasson“ tovább bennünket, de a rendőr könnyes szemmel *kijelentette, hogy inkább kilép a rendőrségből, de neki nincs szíve, hogy verjen bennünket.*

Igy tartott nyolc napig. Urdea detektiv be akarta bizonyítani, hogy ez a két talmudista-gyerek, aki jiddis anyanyelvén kívül alig ért néhány idegen szót, Moszkva zsoldjában áll, kémkedik, kurirszolgálatot teljesít, konspirál és a jó ég tudná megmondani mennyi más oldalról veszélyeztetik a hazát.

Ez a lelki elferdülésben szenvedő ember fel akar tűnni. De hogy nincs benne elég tehetség és intelligencia ahhoz, hogy az állambiztonságnak ténylegesen nagy szolgálatokat tegyen, „büntényeket“ inszcenál és ártatlan gyerekeket ver véresre.

Popovics rendőrigazgató becsületszavát adja

Felkerestük Popovics Izidor rendőrigazgatót. A rendőrigazgató kijelenti, hogy neki nincs tudomása arról, hogy a szigeti rendőrségen bárkit is bántal-

maztak volna.

De, igazgató ur, — próbálunk meg egy ellenvetést — a Markovits fiuk bűnvádi feljelentést adtak be bántalmazók ellen.

— Becsületszavamra kijelentem, — mondja Popovics rendőrigazgató — hogy a Markovits fiukat nem bántották.

— Az orvosi látletet — mondjuk — súlyos sérülésekről tanuskodik. Mire a máramaroszigeti rendőrigazgató a következőket válaszolja:

— Látletet mindenki kaphat.

De hogy mégse eresszen el semmi nélkül, Popovics rendőrigazgató kijelenti, hogy tényleg vertek a szigeti rendőrségen. De nem a szigeti rendőrség közegei. S nem román állampolgárt.

Egy csehszlovák állampolgárt megvert egy csehszlovák csendőrhadnagy..

Tuloldali szomszédjaink nyilván nálunk mossák szenyésüket...

Mindenképen furcsa tradíciója van a szigeti rendőrségnek.

Tehetségtelen emberek fel akarnak tűnni, ezért büntényeket inszcenálnak. Nehány hónappal ezelőtt Faragó komiszár bravurja volt napirenden. Sokat beszéltek annak idején Biatorbágyról és a vasuti merénylőkről. A derék komiszár fogott hát két szegény legényt, letartóztatta őket, ekrazított csempészett a hátizsákjukba és vallo-mást készített velük arról, hogy ők hivatasos vasuti merénylők. S hogy a mü még tökéletesebb legyen, egy térképet is kerített és Budapest—Bécs közé odaélte ceruzával azt a szóc-kait is, hogy *Biatorbágy*. Majd piros ceruzával vaskosan aláhúzta. Ki tudja, ha Perhaita, a szigeti sziguranca lelkiismeretes főnöke, ha nem leplezi le a merénylő-fogó komiszárt, vagy ha Matuská időközben nem kerül horogra, Faragó komiszár bravurjával a Tőreky tanács nem-e ácsolt volna régen bitót a két ekrazitos szegény legény számára...

S írjuk most le azt a hallatlan dolgot:

Faragó komiszár még mindig rendőrtisztá egyenruhában fészeng a szigeti korzón. Urdea és Babutiú szemé-lyében pedig követőkre akadt, akik folytatják ezt a tradíciót.

Hiszük, hogy Urdea szigeti szereplése véletlen csupán, amely el fog múlni.

Reméljük, mentől előbb.

Schön Dezső.

Országszerte rendben telt el az augusztus elseje

Bukarestben nagyobb kommunista csoport tüntetett, de a rendőrség feloszlatta. Kolozsváron meg sem kísérelték a tüntetést

Bucuresti-Bukarest, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) Az augusztus elsejére hirdett vörös napon történhető esetleges tüntetések és rendbontások megakadályozására országszerte nagy erőfeszítéseket tettek a rendőrhatalóságok. A nagyobb centrumokban a rendőrség teljes készenlétben várta az eseményeket és így azok

a kíséreltek, amelyeket a kommunisták kilátásba helyeztek, meddők maradtak. Rendzavarási kísérlet egyébként csak Bukarestben történt, ahol vasárnap este a Calea Victoriei egy nagyobb csoport kísérelt meg tüntetést. A rendőrség a tüntető csoportot feloszlatta. Hetvenhárom előállítás történt.

Az ország többi részein is történtek kísérletek. Kolozsváron szombaton éjjelre volt várható tüntetés, de a katonai erőkkel kíségetett rendőrség készülődésének láttán a kommunisták nem merték megrendezni a tüntetést. Az ország minden részében történtek jelentéktelen előállítások.

Meggyilkolt-e Nevičhi cuzista szenátor négy kereskedőt, vagy sem?...

ez a vita fog eldőlni pár nap múlva a szenátusban. Alexandrescu szenátor azon a címen peticionálta meg Nevičhi mandátumát, hogy Nevičhi négy kereskedőt meggyilkolt

Bucuresti, augusztus 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Feltűnésteltető petíció érkezett be tegnap a szenátus negyedik szekciójához. A felterjesztésben Alexandrescu balti kormánypartii szenátor Nevičhi Vladimir cuzista szenátor mandátumát peticionálta meg, aki nek előéletére vonatkozólag a petícióban feltűnésteltető vádakat hangoztat. Alexandrescu szerint Nevičhi Vladimir nem méltó arra, hogy a parlamentben az országot képviselje,

mert lelkiismeretét gyilkosságok terhelik. Alexandrescu azt állítja, hogy Nevičhi Vladimir négy kereskedőt megölt

és ezekért a gyilkosságokért ítélet is hangzott el ellene.

Sfintescu szenátor, a negyedik sze-

Vadnépek szexuális és lelki élete. Egy 1931-es expedíció:

Róheim Géza: A csurunga népe című mű erről számol be most megjelent könyvében, 330 oldalon, rengeteg fényképpel. 204 lej LEPAGENÁL KVAR. Postán utánvétellel portómentesen.

nátusi szekció elnöke, kérdést intézett Nevičhihez, hogy ezek a vádak megfelelnek-e a valóságnak. Nevičhi kijelentette, hogy a szekció előtt nem válaszol érdemben, ezzel szemben a sze-

nátusban részletesen ismertetni fogja védekezését.

Politikai körökben óriási érdeklődés előzi meg Nevičhi szenátor védekezését a borzalmasan hangzó vádak ellen.

Londont átépítik és ujjászervezik a munkanélküliek foglalkoztatásával

London, augusztus 1. Az angol főváros technikai hivatala érdekes és egyben a munkanélküliség megszüntetését célzó praktikus tervvel foglalkozik, amelynek célja az, hogy megfelelő anyagi befektetéssel átépítik és ujjászervezik Londont. A tervet elgondolása az, hogy eltüntetik az angol főváros területéről a nyomortanyákat és ezeknek a helyét kerti városrészek váltják fel.

Az utépítéssel kapcsolatosan a munkanélküliek is foglalkozáshoz jutnak.

Annál is inkább fontos ez az akció, mert Angliában jelenleg 2 millió ember van munkanélkül és ha ezeknek a családtagjait is számítjuk, akkor a munkanélküliek száma 11 millióra rug. Anglia lakosságának a száma a XVIII. század végén volt annyi, mint amennyi most a munkanélküliek száma. A 18. század végén indultak meg Angliában a monumentális építkezések és a londoni építkezési program végrehajtása stilszerű lenne az akkori mozgalomhoz.

Megnyugtató a bizalom vegyi festés, tisztításban CZINK cég egy fogalom

SPORT

Eddig egy világrekordja van az olimpiásznak

Didricson angol hölgyversenyző új gerelyvető világrekordja. Várakozáson alóli eredmények a súlydobásban

Tolan 10.4 mp.-t futott a százméteres sikiutás középfutamában

Los-Angeles, augusztus 1. Szombaton délután programszerűen nyitották meg a tizedik modern olimpiát, melyen százezernyi tömeg jelent meg. Curtis alelnök pár szavas megnyitással üdvözölte a versenyzőket és az olimpia vezetőségét, majd Avery Brundage, az amerikai olimpiai bizottság elnöke bemutatatta neki Baillet Latour grófot, a nemzetközi olimpiai bizottság elnökét. Ezután imponáns menetben indult el az olimpiai versenyzők csoportja. A felvonulást Görögország nyitotta meg, az ősi olimpiai játékok népe, majd utána ABC-rendben a többi népek csapatai vonultak fel. A legnagyobb óvációban az USA többszáz főnyi csapata részesült, mely le is zárta az imponáns olimpiai menetet. A menetet az olimpiai diszpáholy előtt patkót formált, melynek középpontjában Calnan tengerészhadnagy, az amerikai vívógárda vezetője állott és letette az olimpiai esküt.

Ezután Curtis elnök a mikrofonba tartotta meg ünnepi beszédét. A beszéd elhangzása után a versenyzők a tribünök mögé vonultak el és ezzel az ünnepélyes megnyitó befejezést is nyert.

Az első napi versenyek eredményei a következők:

Az első győzelem a franciáké

Párizs, augusztus 1. Losangelesben a súlyemelés francia győzelmeket hozott. A könnyű súlyban olimpiai bajnok lett Duberger 325 kgr. Második az osztrák Haas, akit favoritnak tartottak 307 és fél kgr., harmadik az olasz Pierini 302 kgr. A könnyűsúlyban olimpiai bajnok lett Possin 365 kgr., második a dán Olsen 360 és harmadik az amerikai Duel 350 kgr.

A nehézsúly kategóriájában a cseh-szlovák Skoubla győzött 380 kgr. összteljesítménnyel. Második lett a szintén cseh Zevenicka 377 és fél kgr. és harmadik a német Strassberger 388 és fél kgr. Dumoulin francia versenyző 342 kgr. összteljesítménnyel negyedik lett. Súlyemelésben a nemzetek pontversenyében első lett Franciaország 9, második Németország 5, harmadik Csehszlovákia 5, negyedik Olaszország 3, ötödik Ausztria 3, hatodik és hetedik Dánia és az Egyesült Államok 2-2 ponttal.

A nehézsúly kategóriájában a súlyemelés olimpiai bajnoka a francia Suvigny. Második a német Wölpert, harmadik Terlasso, negyedik a német Schäffer, ötödik az olasz Bescape.

Douda meglepetésszerűen kikapott

A súlydobóversenyben 15 m. 99.5 cm. dobással győzött az amerikai Sexton olimpiai rekorddal, második lett a szintén amerikai Rothert 15 m. 66.3 cm., harmadik a csehszlovákiai Douda 15 m. 59 cm., negyedik a német Hirschfeld 15 m. 56.5 cm., ötödik az amerikai Gray 15 m. 46 cm., hatodik a német Sievert 15 m. 05 cm. A lengyel favorit Heljasz 7-ik, a magyar Darányi nyolcadik lett. Az olimpiai rekord ellenére, az eredmények várakozáson alul maradtak.

Az első világrekord

A női gerelyvetésben világrekordot dobott az amerikai Didricson 43 m. 71 cm.-el. Második lett a német Braumüller 43 m. 53 cm. Harmadik a német Fleischer 43 m. 44 cm.

A főcsapatversenyben Amerika, Dánia, Francia- és Olaszország kvalifikáltak magukat a középdöntőre.

A 400 m. gátfutás előfutamai során

a harmadik előfutamban 52.5 olimpiai rekordot futott az amerikai Healey. Az első előfutamat az ír Tisdal nyerte 54.8 mp. idővel. Második lett az előfutamban a német Natzbrock, harmadik az amerikai Hardin. A második előfutamban az amerikai Morgan Taylor győzött 55.9 mp.-vel, második lett a svéd Sten Pettersson, harmadik a görög Mandicas. A harmadik előfutamban Healey után második lett a francia Adelheim, harmadik Areskoug. A negyedik előfutamban első az olasz Facelli, második az olimpiai bajnok lord Burghley, harmadik a kanadai Golding.

Tolan 10.4-et futott a középfutamban

A 10 ezer m. sikiutást a lengyel Kusocinszki nyerte 30 perc 11.4 olimpiai rekordidő alatt. Második lett a finn Isoholla, harmadik Lehtinen finn.

A 100 m. sikiutás első előfutamat az amerikai Tolan nyerte 10.9 mp.-vel. Második lett az argentinai Almeida, harmadik Ortiz. A második előfutamban első lett Sutton, a harmadikban Jonath, a negyedikben Luti argentinai futó mögött második a német Körnig, harmadik a kanadai Williams. Az ötödik előfutamat az amerikai Metcalfe, a hatodikat Joubert délafrikai futó, a hetediket a japán Yoshioka nyerte.

A selejtezőt követő második középfutamok során az amerikai Tolan 10.4 mp.-cel olimpiai rekordot futott. A középfutamban második lett mögötte Lutti, harmadik Williams. A második középfutamban Metcalfe győzött a japán Yoshioka előtt. A harmadik középfutamban első lett a német Jonath, a negyedikben az amerikai Simpson, a német Körnig előtt.

A vízipóló-meccsek programja

Kisorsolták az olimpiai vízipólómérkőzéseket. Eszerint augusztus 6-án az Egyesült Államok csapata mérkőzik Braziliával, utána Magyarország Németországgal. Augusztus hetedikén Japán játszik az Egyesült Államok csapatával. Augusztus 8-án Németország-Brazília mérkőzés lesz, utána következnek Magyarország-Japán. Augusztus 9-én Németország-Egyesült Államok, 10-én Japán-Brazília, 11-én Magyarország-Egyesült Államok, 12-én Németország-Japán, 13-án Magyarország-Brazília.

196-os magasugrás

A magasugrásban olimpiai bajnok lett a kanadai Nawton 196 cm.-rel. Második az amerikai Van Osdell, harmadik az amerikai Cornelius Johnson, negyedik fülöpzigeti Toribio.

A nyolcszáz méteres sikiutás első előfutamban Ginnin győzött, a második előfutamban Hornbostel, a harmadikban az angol Hampson.

Franciaország megvédte az éven is a Davis-serleget

Párizsból jelentik: A küzdelem mai harmadik napján Borotra nagy küzdelem után 1:6, 6:3, 4:6, 6:2, 7:5 arányban győzött Allison ellen s ezzel Franciaország már 3:1-re vezetett. A második egyes mérkőzésen Vines amerikai legyőzte ugyan Cochet-t 6:4, 0:0, 5:7, 6:8, 6:2 arányban, de legfeljebb csak szépített az eredményen. A végeredmény tehát 3:2.

Az olasz futball új akvizíciói

Newyorkból jelentik: Felice de Maria és Giuseppe Miliozzi argentinai footballisták utban vannak Európa felé,

ahol a két kiváló játékos az olaszországi Ambrosiana játékosok lesz. Közlebről indul a braziliai Dionisio Fantoni is Olaszországba, ahol a római Laziohoz szelitja szerződése.

A legkimagaslóbb hegy-mászók

A Coubertin-érmét az utóbbi négy év kimagasló hegyászó teljesítményéért kiadták a müncheni Schmidt testvérek hozzátartozóinak a Matterhorn emberemjártá északi falának első megmászásáért.

A Tour de France eredményei

Párizsból jelentik: A Tour de France ma véget ért. Győzött a francia André Leduc 154 óra 11 perc 42 mp. idővel. Második lett a Stocbbel, harmadik Camusso. A közönség nagy óvációval fogadta a francia győzelmet s lelkes emberek vállukra emelték a győztest.

Vasárnapi belföldi eredmények

Kolozsvár-Bukarest 62:36. Bukarestből jelentik: A Kolozsvár-Bukarest városközi uszóverseny nagy fölényrel nyerte meg a kolozsvári csapat, melynek jó formában lévő tagjai 26 ponttal hódítottak el, mint a bukarestiek. A nagy mezőny versenyben új rekordokat állítottak fel a 3x100 m-es vegyesstaffétának eddig fennálló 4 p. 15 mp.-es rekordját a kolozsvári staféta 4 p. 10.6 mp. kitűnő időre javította. A kolozsvári staféta Hazai-Bilkei-Pasca összeállításban szerepelt. A bukarestiek ideje 4 p. 18 mp. Új rekordot állított fel az 1500 m.-en Ziegler (Kolozsvár), aki 24 p. 21 mp.-vel közel két perccel javította meg rövid idő előtt felállított saját rekordját. Feltűnést kelt Hecht Evának, a tehetséges fiatal uszónőnek szép sikere. A Hag-

Schwartz Menyhértné leánynevelő intézete Nagyváradon

Nem egészen érthetetlen az általános bizalom és közszereget, amellyel a zsidó szülők Schwartz Menyhértné nagyváradji leánynevelő intézete iránt viselkednek. Hiszen csak örömmel üdvözölhető minden olyan kezdeményezés, amely a zsidó leánynevelés szolgálatában áll és egy olyan időben, amikor ez egyik legnagyobb problémája zsidó társadalmunknak. Ez az intézet igen áldásos tevékenységet fejt ki ezen a téren. Nemcsak a szellemi kiképzés, de a testi nevelés terén is elismerésreméltó, szép fejlődésről tesz tanuságot az intézet ott esztendő működése.

Legujabban varró- és szabászat iskolával bővült ki a kitűnő intézet és a nőven-

dekek elsőrendű zenei kiképzésben is részesülnek. Ezenkívül módjukban áll kereskedelmi tanfolyamot is végezni.

Már maga az intézet külseje is kellemes benyomást gyakorol. A város központjában (Uri ucca 8.) van az épülete, amelyet külön erre a célra építettek fel. A szülők odaadó bizalmának titka azonban az intézeti nevelésben rejlik. Schwartz Menyhértnével karöltve bennlakó, igen képzett tanárnő látja el a intézet pedagógiai irányítását és ha tekintetbe vesszük a privát ellátásnál cseppet sem magasabb árakat, úgy biztosra vehető, hogy az intézet csak fokozni fogja azt a meglepedést és bizalmat, amelynek örvend.

Vidéki futballeredmények:
Nagyvárad. NAC-Glória-CFR 6:0 (2:0).
Beszterce. Glória-Rapid 5:2 (4:0).
Szamosujvár. Sparta-Junimea 5:0 (3:0).
Nagyvárad. 3:0 (1:0).
Marosvásárhely. Mures-MTE 3:0 (1:0).
Nagyszeben. HTV-CAMP 1:1 (1:0).
Arad. Az Unirea körmezőkés: MTE-Unirea 6:2 (3:1). Glória-Tricolor 2:0 (1:0). Unirea-Tricolor 2:0 (1:0). AMTE-Glória 2:0 (2:0).
Temesvár. Ripensia-Olimpia Arad 6:1 (2:1). Ilsa-TMTE 3:1 (3:0).
TAC-Electrica 3:1 (0:0).

Fényes Samu nagyhatású beszédet tartott a zsidóság legfőbb eszméjéről, a fölmentő szeretetről

Cluj-Kolozsvár, augusztus 1. Fényes Samu dr. szombaton este a Salom Klubban tartotta második kolozsvári előadását a zsidó néplelekről, amely a felmentő szeretet forrása. A szónokot a kulturbizottság elnöke: Diamant Izsó vezérigazgató köszöntötte a szeretet és nagyrabecsülés meleg szavaival. Fényes Samu a népköltészet általános vonalainak ismertetése után rátért a zsidó nép létezésének különösségeire és a nép istenképzetére.

A zsidó néplelek a történelem során a nép legjobbjában is kivetítődött az egész emberiség szellemisége javára. Zsidók hirdették először a felmentő szeretet, prófétaik követelték, a rendes időszámítás előtt fél ezredéve nem a kegyelmet a bűnös számára, hanem a teljes fölmentést. Mózes így kiáltott föl Istenhez: „Töröld le róluk a bünt, vagy törülj ki engem az élet könyvéből!” Századok múltán a Talmud bölcsői gyilkosnak mondották azt a szinhedriont, amely nem találta meg a bűnösre a felmentő szeretetet. A zsidó felfogás a talmudi korban két főbb lelki tényező: a saját lelkét és

egy másikat, áchért. Ez a másik örök viaskodásban él a lélekkel, amely a hitnek, zsidóknak a bizalomnak, a tevékeny bizalomnak, a tudásnak forrása. A lélek alapja a tudás. Amióta a zsidóság megjelent a történelem színterén, a tudás és erkölcs zászlóját lobogtatta. Aquinói Szent Tamás híres Erkölcstanát a följegyzések szerint Avicenna, egy keresztény hitre tért arab írásaiból vette. De kiderítették, hogy Avicenna azonos volt Abu Kebronnal, aki nem más, mint Ibn Gabrial a nagy spanyol zsidó költő. Ujabbban kiderítette Louis francia történész azt is, hogy a középkor spanyol egyetemének tudósai zsidók voltak. A gazdag zsidó néplelek mindig megérezte az új idők hívó szavát és mindenüvé a felmentő szeretet szellemét igyekezett beplántálni. Ez a szeretet egykor diadalmaskodni fog és a zsidó néplelek ilyenképpen az universalitásában fog érvényesülni.

A beszédet, amelyben valósággal pompáztak a poétikus képek és hasonlatok, percekig tartó tapssal és élt jenzéssel fogadta a közönség.

Ma

M
m
sz
al

Bucurest
Uj Kelet
politikában
mint vár
Gyula meg
vezetőség
ta helyét
székében.
adott hatá
eleje von
kai vilá
most: mi
mi történe
megváltoz
Erre a
akkor fő
megiródi
megelőző
Egyelőre

„Ma

Mihalac
törtéki ú
lalia tov
Ennélfog
délétltre
bizottság
a párt él
dében ki
dás van:
nie a pár
mint az
nemzet j
ténne. M
megszava
hájtó biz

Ma

Vaida
mejt mé
hogy mi
niut az
lache l
lentve,
njának
Kéri Ma
get. Ma
kesedése
széket,
— Kö
vánulása
kell mo
barátság

Nem

Ezután
Mihalac
Vaida s
tások l
nívójára
a jelenl
és egy
nemzet
szág él
könnye
tokat
zetőiert
hogy n
hasznos
a nemz
— A
boruba
amenny
ges sik
mennyi
csinálj
az ege
hatja.
jelenün
lelkiis
lességt

— A
hogy e
trón é
aki me
Jorga
utján
nemze
hogy
Az ors
nyos
szabac
tik al

Maniu Gyula visszatért a nemzeti parasztpárt élére

Mironescu vasárnap délelőtti szokatlan audierciája meglepetésszerű eredménnyel járt. Maniu nagy beszédben fejtette ki, hogy az ország visszatért az alkotmányosság útjára és így az ezzel kapcsolatos követeléseit teljesíték

Bucuresti-Bukarest, augusztus 1. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délután a bel politikában épp oly nagyjelentőségű, mint váratlan esemény történt. Maniu Gyula meglepetésszerűen engedett a párt vezetőség ismételt kérésének és elfoglalta helyét a nemzeti parasztpárt elnöki székében. Míg Maniu csak szombaton adott határozott nemleges választ a párt eléje vonuló parlamentereinek, a politikai világot az a kérdés foglalkoztatja most: mi történt szombattól vasárnapig, mi történt, ami Maniut állásponjtjának megváltoztatására bírta?

Erre a kérdésre természetesen csak akkor fog világosság derülni, ha majd megíródik az új parlament megnyitását megelőző izgalmas napok története. Egyelőre csak annyit lehet tudni, hogy

Mironescu pénzügyminiszter vasárnap déli előtt — tehát egészen szokatlan időben — audiencián volt az uralkodónál, utána pedig hosszú megbeszélést folytatott Maniu Gyulával. A párt vezetősége előtt Maniu azzal indokolta új elhatározását, hogy az ország visszatért a teljes alkotmányosság útjára s így az okok, amelyek őt egy évvel ezelőtt visszavonulásra kényserítették, nem állnak fenn többé. Ezek után a nemzeti parasztpárt hozzájárult a kormányzathoz, amelynek során ki fog derülni, hogy Maniu visszatérése ugyan időszerű volt-e, vagy sem. Az érdekes eseményről, amelyet a bukaresti lapok rendkívüli kiadásban hoztak a főváros lakosságának tudomására, alábbi tudósításunk számol be:

„Maniu meghallgatta a nemzet hangját“

Mihalache a központi vezetőség csüdtörtöki ülésén bejelentette, hogy nem vállalja tovább az interimáris elnökséget. Ennélfogva alapszabályszerűen vasárnap délelőtti összehívta a párt végrehajtó bizottságát, hogy új elnököt válasszanak a párt élére. Mihalache megnyitott beszédeben kijelentette, hogy egyetlen megoldás van: Maniu Gyulának vissza kell térnie a párt élére. Ezt követeli egy a párt, mint az ország helyzete. Bűn volna a nemzet jövője ellen, ha ez meg nem történne. Mihalache javaslatát egyhangulag megszavazták. Déli 12 órakor a végrehajtó bizottság felfüggesztette tanács-

kozásait és a párt vezetőiből alakított népes küldöttség ment Maniu lakására, hogy a végrehajtó bizottság kívánságát tolmácsolja előtte. Délután négy órakor a végrehajtó bizottság ismét összeült, ezúttal már a Maniu Gyula jelenlétében. A párt összes vezetőinek arca derűs optimizmussal ragyogott. Elsőnek Vaida Sándor szólalt fel.

— A határozat — mondotta —, amelyet délelőtt hoztunk, meghallgatásra tált. Maniu meghallgatta az önk szavát, meghallgatta a nemzet hangját és példás fegyelmezettségről tanúságot téve, ismét elfoglalja helyét a párt élén.

Maniu ünnepélyes keretek között elfoglalja az elnöki széket

Vaida Sándor ezután Mihalache érdemeit méltatta, majd felkérte Mihalachet, hogy mint első alelnök szólítsa fel Maniut az elnöki szék elfoglalására. Mihalache lendületes beszédet tartott, kijelentve, hogy egyetlen dolgot akar: Maniunak a párt élére való visszatérését. Kéri Maniut, hogy vegye át az elnökséget. Maniu a jelenlevők leirhatatlan lelkesedése közepette elfoglalja el az elnöki széket, a következő beszéd kíséretében:

— Tisztelt végrehajtó bizottság!

— Köszönöm az önk szeretetmegnyilvánulását és különösképpen köszönöm, hogy mondandóm Mihalachenak, aki igazi barátságáról tesz tanúságot. Az elmúlt

tizennégy hónap alatt okos előrelátással vezette a pártot, amely végül is győzött. Rendkívül sajnálom, hogy nem vállalta a végleges elnökséget. Most pedig térjünk vissza egy pillanatra a tizennégy hónap előtti időhöz. Milyen volt akkor a helyzet? Pártunkat üldözték és rágalmazták olyan rögtönzött emberek, akiknek semilyen közük nem volt a nép lelkéhez és politikai gondolkodásához. Pártunk ellen zékben volt, az ország pedig könnyezett a fájdalmas elnyomás alatt, amelyet személyes kormány intonált. Beláthatatlan következményei lettek volna az országra, ha ez a rezsim még hatalmon marad.

Nem szabad elfelejteni a könnyeket és áldozatokat...

Ezután Maniu köszönetet mondott előbb Mihalachenak a párt vezetéseért, majd Vaida Sándornak, aki a szabad választások lefolytatásával a szabad országok útjára emelte Romániát. Majd felhívja a jelenlevőket, hogy szálljanak magukba és egy pillanatra se felejtsek el, hogy a nemzet megbízottjaiként kerültek az ország élére. Nem szabad elfelejteni a könnyeket, az erőfeszítéseket, az áldozatokat amelyeket a lakosság a párt vezetőiért hozott. S nem szabad elfelejteni, hogy nem egy eszme dicőitására, hanem hasznos dolgok megvalósítására vette át a nemzeti parasztpárt a hatalmat.

— A politikában épp úgy, mint a háboruban, nem annyira a szándék, mint amennyire inkább a realizálás, a tényleges siker számít. Ezért legyünk valamennyien a párt fegyelmezett katonái s csináljunk olyan dolgokat, amelyeknek az egész ország lakossága hasznát láthatja. Ha majd négy év múlva ismét meg jelenünk a választók előtt, azzal a tiszta lelkiismerettel, hogy teljesítettük kötelességünket.

A trón és a király körül

— A legnagyobb elégtétel számomra, hogy ebben a munkában mindannyian a trón és a király körül sorakozunk fel, aki meghallgatta a népet, eltávolította a Jorga-kormányt és szabad választások útján megadta a lehetőséget, hogy a nemzet saját maga intézkedjék arról, hogy ki van hivatva sorsát irányítani. Az ország ismét visszakerült az alkotmányos rend kerékvágásába. A kormányok szabadon és minden téren érvényesíthetik alkotmányosan biztosított jogait.

Maniu barátságát keresik a liberális vezetők

A Lupta érdekes jeleneteket közöl a kamara első üléséről. A szombat délutáni

Augusztus 10-től szeptember 16-ig

lesznek elosztva az 5-ik osztálynak összesen 30.200 nyereményei 5 milliótól 5500 leig.

Ezzel a huzással véget ér az első Sorsjáték

és kezdődik a második Sorsjáték, melynek első huzása 1932 október 23-án lesz megtartva

IATA PRINCIPALELE	
CASTIGURI LA CLASA 5-a	
DIN LOTERIA 1-a	
un premiu de	5.000.000 lei
1 castig de	5.000.000 lei
1 castig de	3.000.000 lei
1 castig de	2.000.000 lei
1 castig de	1.000.000 lei
1 castig de	750.000 lei
1 castig de	500.000 lei
2 castiguri a	300.000 lei
3 castiguri a	200.000 lei
4 castiguri a	150.000 lei
5 castiguri a	100.000 lei
etc.	
In total 195.870.000 lei	

LOTERIA DE STAT PE CLASE

FŐELÁRUSITO:

Banca Ilescu S. A. & Co., Dr. N. Ligethy Cluj,

Strada Regina Maria No. 42.

A nyert összegekért nem kell Bukarestbe mennie, tekintet nélkül az összeg nagyságára a nyereményeket a Banca Ilescu S. A. pénzintézet Clujon fizeti

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) No. 20.

ülésen egy sarokban a fehér ruhába öltözött Maniu ült, akit liberális képviselők vettek körül. Maniu jókedvűen beszélgetett Costescu, Franasovici és Dimitriu liberálisokkal. Dimitriu a beszélgetés közben a következőket mondotta Maniunak: Tudja meg Maniu ur, hogy mi önnel megyünk mindvégig. Hogy mire értette ezt, arról nem szól a Lupta, közli ellenben Maniu következő válaszát: Számot vetett ön, Dimitriu ur, milyen jelentőséggel bírnak a szavai?

A beszélgetés további során is a liberálisok tüntető respektussal viseltettek Maniu iránt.

Egy másik jelenet az ülésterem ajtajában játszódott le, ahol Maniu Ducával találkozott össze. Kezet szorítanak egymással, mire Maniu megkérdezi a liberálisok elnökét: Hogy van, mit csinál? Duca mosolyogva válaszolt: És ön, aki ma ura a helyzetnek? Maniu vállatvonva mosolygott, ismét kezét nyújtott Ducának, majd kisietett a teremből.

A Lupta szerint Maniu elhatározásához, hogy ismét vállalta a pártelnökséget, hozzájárulhatott a liberálisok gyanusan hódoló magatartása.

HERDESEN AZ UJ KELETBEN

Konverziót a hitközségeknek!

A zsidó Parlamenti Klub figyelmebe

Írta: Gábel Sándor

A zsidó közélet bevezetetlen várainak hitt fóruma, a hitközségek rettenetesen érzik a mindent felörlő gazdasági krízis fojtogató karjait. A végeláthatatlan válságnak eddig is rengeteg zsidó szociális, emberbaráti és vallási intézményünk esett áldozatul, a még meglevők működési körüket a legminimálisabbra korlátozni kényszerültek, heroikus küzdelemmel igyekeznek még fentartani magukat, hogy a vállalt zsidó kötelezettségüknek, úgy, ahogy eleget tehessenek. Számos jesiva, talmudthóra-iskola zárta be kapuját, a jótékonyági egyesületek tucatjával állnak megbénulva, az anyagiak híján képtelenek feladataiknak megfelelni. A hitközségektől élvezett szubvenciók kimaradnak, mert magának a hitközségnek sincs fedezete saját legkülönböztetlenebb személyi és dologi kiadásaira sem. Az első áldozatok a jótékony és a hitközségi támogatás mellett fentartott intézmények után az iskolák, azután jönnek maguk a hitközségek évtizedesen bevezetett minden téren kiterjedő kereteivel együtt. Ritka az a hitközség Erdélyben, amelynek budgetje ki ne siklott volna a reális alapról, amelyben a deficit, ez a megelőző minden intézménynek, szemmeláthatóan ne nőne. Ellenben napirenden van az alkalmazottak fizetésredukciója, holott köztudomású, hogy a zsidó hitközségi alkalmazottak dotációját még a krízistelen jó világban is ritkán ment túl a létminimumon. Minden leépítés, minden fizetésredukció kevésnek bizonyul, mert a nagy gazdasági krízis ezt a lehetőség szerint a végtelenségig vitt takarékoskodás után fennmaradt költségelírányzatot is illuzórikussá teszi és hitközségeink kötelezettségeinket eleget tenni nem tudnak. Áll ez az el nem adósodott hitközségekre, mit történik a néhány százezer, vagy nem ritkán néhány millió adóssággal terhelt hitközségeknél? Nagyon egyszerű és szomorú a válasz. Egyik per a másik után, aztán foglalás, végrehajtás, zárgondnok és nem ritkán zárgondnokok többes számban arra a célra, hogy ha az egyik tartozás kiegyenlített nyert, kéznél legyen a másik zárgondnok a jövedelmek elharcolására. Szomorú szívvel látjuk, hogy az abnormán nagy vágási díjak, az óriási kultuszadók a zárgondnok urak zsebébe vándorolnak, hogy — nem a türelmetlen hitelezők — az éhes ügyvédek és zárgondnokok zseblázatát e szent verejtékkel kiizzadt pénzek csilapítsák.

A hitközségek anyagi összeomlása természetes, elengedhetetlen következménye a zsidó hitközségeket alkotó egyedek nagy hányada tönkrementének. Köztudomásúlag hitközségeinket tulajdonképpen kereskedők, iparosok és szabadfoglalkozásuk alkotják, akiket a gazdasági válság elsősorban kezdett ki és fosztotta meg nemcsak vagyonától, de jövedelmétől is. Nem kis részben tetőzte be ezeknek az elemeknek végleges tönkrementését az áldatlan emlékü Jorga—Argetoianu-féle igazságtalan, egyoldalú parasztkonverzió, amely kiméletlenül hengerelte le a még megmaradt kisszámú zsidó egzisztenciákat, kezdve a legkisebb falusi zsidó szaktócsól, végig a városi közép és nagykereskedőig. Ez annyira kézenfekvő igazság, hogy kár szót vesztegetni rá. Ezzel párhuzamosan ment tönkre a zsidó középosztály nem kereskedő része, az ügyvéd, orvos, mérnök stb. olyan matematikai biztonsággal, mintha a konverziós törvény intenciója nem a parasztság felségítése, hanem a zsidóság tönkre tétele lett volna. Végeredményben lehet, hogy nem így van, az azonban holtbizonyos, hogy az egyoldalú adósságlegendés katasztrófális helyzetbe hozta a teherviselő zsidó középosztályt.

A zsidó hitközségek zavartalan működése nemcsak hitéleti, de állami érdek is, kötelessége a következő kormányt az azt biztosítani és ha már nem számíthatunk a hitközségeket az alkotmányból kifolyólag is megillető állami pénztámogatásra, legalább olyan kormányintézkedéseket kell kiverekednünk, amelyek a hitközségek további széjjelzülését akadályozzák meg. Tisztában vagyunk azzal, hogy nem csak a mi egyházi intézményeink állnak a csőd szélén, ugyanezen hajóban eveznek a többi kisebbségi, sőt a többségi egyházak is és így még féltékenység sem kisérné a kormány azon intézkedését, amely konverzió alá venné az egyházak tartozásait. Miből származnak tulajdonképpen a zsidó hitközségek tartozásai? Tulmértézetett költségvetésekről szó sem

lehet. Luxus kiadásaink nem voltak, kiadásaink százszázalékban kulturális, szociális és humanitárius természetűek voltak, de megszűnt a lehetősége annak, hogy legszükségesebb intézményeinket fentarthassuk, megszűnt a lehetősége annak, hogy egy iskola vagy egy templom felépítéséből maradt tartozás egy-egy részét a jövő generációra átháríthassuk, mert amortizációs kölcsön nem létezik, a hitelező félti a pénzt, türelmetlen és követelőző. Az agrárreformtörvény világos rendelkezései dacára zsidó hitközség nem kapta meg az öt megillető földjárdóságot, rabbiaink, tanítóink, tanárjaink állami fizetéseiket helyett szigorú ellenőrzést és ennek ikerestvérét: a szekaturát kapták az állam részéről, hitközségeink tagjai tönkre mentek, csoda-e, hogy a zsidó hitközségek lassan, de biztosan elvéreznek? Ha pozitív segítséget nem adhat az államhatalom hosszú

évtizedes zsidó intézményeinknek, első-sorban hitközségeinknek, legalább helyezze őket a konverziót jelentő negatívuma alá, hogy megszabadulhassanak a zaklató, türelmetlen és telhetetlen hitelezőiktől. A városi konverzió megadása jogos és méltányos cselekedet volna; a hitközségek és zsidó közintézmények konverziója egyenesen erkölcsi kötelessége volna a kormánynak, amelynek nem lehet álláspontja közönyösen végignézni az összes egyházi intézmények — és így a zsidó hitközségek — pusztulását.

Az itt tárgyalt dolog nem új. Az eszme felmerült már a volt kormány regimje alatt. Akkor süket fülekre talált, mint sok egyéb, fontos kérés, követelése a zsidóságnak. Talán most, a tizenkettedik órában, kedvezőbb atmoszférát teremtett az új politikai helyzet, e kérdés sürgős megoldására már azért is, mert a mai kormányzat nem tekint a konverziós törvényt tökéletesnek, szintek és megváltoztathatatlannak.

A zsidó parlamentereink feladata e nagyfontosságú kérdést a parlament elé hozni. Szerezzék be a statisztikai adatokat a zsidó hitközségek rettenetes eladósodottságáról, küzdelmeiről. Elképesztő adatokat fognak kapni a helyzetről.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Szinkór-Mozgó műsora

Kedd d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Szerda d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Maurice Chevallier, a közkedvelt filmsztár legfényesebb alakítása: Egy óra veled. Attrakció 10 felvonásban, a főszerepekben: Maurice Chevallier és Jeanette Macdonald. Hangos Micky-Mauss kísérő műsor. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Csütörtök d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Péntek d. u. fél 4, fél 6, fél 8 este fél 10 órakor:

Szombat d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Vasárnap d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Szenzációs hangos premier: Szerlem parancsra. Németül beszélő, éneklő vidám és finom pikáns történet 8 felvonásban, a főszerepekben: Olga Tschehowa, Tala Birell, Hans Junkermann, Johanes Riemann, Hangos Micky Maus burleszk. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Szerlem parancsra. Vidám, finom, pikáns szerelmi történet, a főszerepekben: Olga Tschehowa, Tala Birell, Hans Junkermann, Micky Maus hangos burleszk. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

AZ OPERA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd, szerda csütörtök: Velencei kaland, németül beszélő hangos vígjátékláger. Georg Alexander, Dina Gralla. Műsor előtt:

MEGOLCSULT AZ AUTOBUSZ

Auto-Transport S. A. Auto-Modern S. A.

Leszállított nyári tarifája

Cluj—Gherla	tour-retour	90—
Cluj—Dej	tour-retour	120—
Cluj—Bistrita	tour-retour	250—
Cluj—Tg.-Mures	tour-retour	300—
Cluj—Reghin	tour-retour	320—

Clujról indul		Nyári menetrend	Clujra indul vissza	
Réggel	Délután		Réggel	Délután
6	3	Cluj—Moci—Sarmasul—Tg.-Mures	16	3
	4	Cluj—Moci—Sarmasul—Reghin	5.45	
	6	Cluj—Moci—Sarmasul—Mare	6	
6	4	Cluj—Gherla—Dej—Bistrita	6	3
12	6:30	Cluj—Gherla—Dej	7.15	2:30
	6	Cluj—Panticeu	6	
	6	Cluj—Bonțida	7	

Számozott jegyek cluji jegypénztárunknál elővételben is kaphatók. Telefonon fentartott helyeket előjegyzésbe veszünk. Dejről Baia-Mare, Sighet, Jibou, Târgu-Lapusului-ra azonnali összeköttetés. TELEFON 551

Életokosság

Albumalaku sorozat, minden füzet önálló tartalmas szöveggel, fehér, fényes papíron, pompás illusztrációkkal: 1—2. sz. Ne koplalj, de légy karcsu! A helyes táplálkozás szabályai. Melléklet: Teljes étlap kalóriatáblával 30 lej. 3—4. sz. Eljen így! Hasznos tanácsok 20—70 éves férfiak számára a testi rugalmasságról 30 lej. 5—6. sz. Vigyázz a gyermekedre! A csecsemő és gyermek helyes ápolása 30 lej. 7—8. Dáma és gavallér. A társasági élet kalauza a siker útján 30 lej. 9—10. sz. Az én kutyám. A kutya gondozása, nevelése 30 lej. 11—12. sz. Szeresd otthonodat! Az otthon és berendezés művészetének abcjeje 30 lej. 13. sz. Terítés-találás művésze 20 lej. 14. sz. Szépség-Ifjúság s megőrzése 20 lej. 15. sz. Házassodj és légy boldog. Az eszményi házasság utmutatója 34 lej. Tetszés szerint egy, vagy több számból vegyessen öt szám együtt 80 lej, bármely tíz szám együtt 140 lej, bármely tizenötöt együtt 200 lej. Utánvéttel (portó 23 lej) vagy előfizetve portómentesen Lepage-nál Kvár.

zenei hangv. 8.45: Külügyi negyedóra. 9: Az Operaház zenekari hangv. 10.15: Időjelzés, időjárás, hírek, 11.15: Jazz.

Bécs. 8: A salzburgi ünnepi játékok közv. Francia zene. Közreműködik: A bécsi filharmonikus zenekar és Thibaud hegedűművész. 10.05: Zenekari hangv.

Berlin. 8: Operettrezi. és táncdalok. 10: Mandolinzenekar.

Frankfurt. 10.45: Esti zene. Langenberg. 8.45: Bécsi népdalok. Stuttgart. 8: Szór. zene.

Varsó. 9.05: Hangv. basszus-énekkel. 10.10: Görög dalok.

Milano. 7.05: Szór. zene. Róma. 8.45: Musszorgszkij: Boris Godunov.

Prága. 8.15: Hegedű. Pozsony. 6: Magyar vígjáték. Kassa. 6.30: Gramofon.

Stockholm. 8.30: Dán dalok. Svájci Romand Ado. 8: Modern francia zene.

Svájci Aleman Ado. 8: Francia zene Salzburgból.

Toulouse. 8.15: Operarézi. 9.30: Opera dalok.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

ארט. כשר

ÉRTESETÉS! Még rövid ideig a régi legelképzhetőbb olcsó árban szállítok, frissen olvasztott nyári libaszirt, minden mennyiségben. FRIEDMANN SAMU Oradea, Str. Cuza Voda 6. Kérjen ajánlatot.

Házilag készített kóser zsír olcsón kapható Strohi, Str. Paris 45.

Tanítónő, osztrák születésű, zongoratanítással és román nyelvismeretével is keres nagyobb gyermekek mellé állást, vidékre szívesen megy. Szíves megkeresést „Jó módszerrel tanítok” jelígre kér a kiadóra.

Naponta frissen fejt kóser tehen- és bivalytej (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és turó kapható Schwartz Ignácénál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius kóser — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Tanítványokat vállal joghallgató jutányos áron, esetleg kóser, vagy lakás ellenében is. Cim a kiadóban.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba komplett hálóval, napos, kertes udvarban Regele Ferdinand 107. földszint.

Sapakhorgolást mindenféle formában, selyem és gyapjuból olcsón vállalom. Calea Decebal 13. (volt Rudolf-ut) jobbra utolsó ajtó.

WE

Szombaton radtan igyeksz társ, hogy elő end-re. Lázás vódás. Végre lefekszel — ha kor (hála a nak) — mert pon kell lenne Reggel öt helyén. Seholy után előáll viz: egy rosz melybe huszon és kilenc nő) halak a bado már viz is fős, hideg sz leg testének Nyole óra. tetett frisses hogy az együ elfogyaszd. L mi ismeretlen level 18 lejt Félóra mulva Kilenc óra Tordai hasad vány táru el eddig szerzet dat. Barango léted a termé nosan tapaszt dásban elfel said előzéke és feszélyezv vásukat. A pecenye, an ráragadt pe eszel meg, m ges következ félórás baran pegő, zavaró amellyel csil Dél van. I mét utitársa Délután k sóbánya für Tüdőd, szem beszéljünk) nincs hely, ségedre gor hez, amiket végre megsz belegyűmősz Fürdesz. Az tad, vállaid fürdést oles jadat vágód kötözöl. Félhét. Te szaporodott, nyar moso Tordán St nem sajnál süteményért ményt eszel Háromneg lott fárad Ford kattoo dulsz haza. fáradt vag arcod fakó lenkedsz is társadat, ki port szív, e gából annót órakor itth állni. Már Erőltetett napi viszon hazafelé ba Mégis, a rátaid ko sanak, elh nap újból tan kipihen Week-end

— Az an 700 millió jegyzésre.

York Herald szerint az a közeli jövő 3 és egyne g egy 700 m jegyzésre k

HÍREK

WEEK-END

Szombaton este a heti munkától fáradtan igyekezsz haza jámbor polgártárs, hogy előkészülj a holnapi weekend-re. Lázás pakkolás, bosszuság, cigarettázás. Végre becsomagoltál és sietve lefekszel — ha fürge vagy már 12 óráig (hála a nagyszerű időszámításnak) —, mert reggel négy órakor talpon kell lenned.

Reggel öt óra. Ott vagy az indulás helyén. Sehol senki. Végre hat óra után előáll járműved, amely pihenni kész: egy rozoga, nyitott teherkocsi, amelybe huszonketten (tizenhárom férfi és kilenc nő) szorultok be, mint préselt halak a bádogdobozba. Az öreg Ford már visz is fel a feleki uton, ahol csipog, hideg szél pótolja szomszéd meleg testének kellemetlen érzését.

Nyolc óra. Kezeidet dörzsölve, erőteljes frissességgel ugrasz le Tordán, hogy az egyik kávéházban reggelidet elfogyaszd. Langyos, rum helyett valami ismeretlen alkoholos teadér két kávéval 18 lej fizetsz — protekcióval. Félóra múlva robogsz tovább.

Kilenc órakor leszállsz a világhírű Tordai hasadék lábánál. Káprázatos látvány tárul elé, amely elfeledtetni veled eddig szerzett kellemetlen impressziókat. Barangolsz. Elragadtatással szemléd a természet szépségeit, közben kénytelen tapasztalod, hogy a nagy kapkodásban elfelejtetted emni a vásárolni magadnak. Vendéglő sehol. Utastársaid előkezesége kiségit zavarodból és feszélyezve fogadod el szíves meghívásukat. A menü: nyárson sült rablópecsenye, amelyet szesztől és a még ráragadt papírhamuakkal együtt eszel meg, mit sem gondolva az esetleges következményekre. Vízhiány. Másfél óra barangolás után végre alig csepő, zavarosvízű forrás bukkan, amellyel eszélgeted szomjadat.

Dél van. Mindenki ebédel. Téged ismét utastársaid jósa kötelez hálára. Délután két óra. Vissza Tordára. A sötét fűrészfűrésztől kő ki társaságod. Tüdő, szemed, szád, (a ruháról ne is beszéljünk) tele porral. A fűrészfűrésztől nincs hely, hol levethet. Elégedetlenségedre gorombaságokat vágnak fejedhez, amiket szótlanul lenyelsz, míg végre megszánnak és huszonkettőtököt belegyimöszölnek egyetlen szobába... Fürdesz. Az erős nap tüztől sajog hátad, vállaid fájnak. Fejfájás gyötör. A fürdést oleson uszod meg: csak lábujjaidat vágod el, amit kölnis vattával kötözöl.

Félhet. Társaságod három személlyel szaporodott, amihez udvariasan, de fanyar mosollyal adod beleegyezésedet. Tordán Steppert látogatod meg, ki nem sajnál téled nyolc lej elvenni egy süteményért. Mert híres Stepper-sütemény eszel...

Háromnegyed nyolckor már bevalott járadtsággal préselődsz ismét Ford kattogó, lármás szekeren és indulsz haza. Az uton már panaszodsz: járadt vagy, lábaid meggyengedtek, arcod fakó a portól. Sőt már elégedetlenkedsz is a hely miatt. Irigyled utastársadat, ki elől ül, aki ugyan kevesebb port szív, ellenben az éggett benzín szagából annál több jut ki neki. Végre tíz órakor itthon vagy. Alig bírsz lábadra állni. Már be is vallyod: holtfáradt vagy.

Erőteljes kedvességgel a jövő vasár napi viszontlátásig bucsuzol. Lassan hazafelé ballagsz...

Mégis, az uton, nehogy modern barátaid konzervativizmussal vádolhassanak, elhatározod, hogy jövő vasárnap újból elmész, mert addig nyugodtan kipihenheted magad...

Week-end... (w—)

— Az amerikai Reconstruction Corp. 700 millió dolláros kölcsönt bocsát kiigényez. Párizsból jelentik: A New York Herald európai kiadásának távirata szerint az amerikai Reconstruction Corp. a közeljövőben 2—3 évre szóló 2 és fél—3 és egynegyed százalékos kamatozó mintegy 700 millió dolláros kölcsönt fog igényezni kibocsátani.

Egy örült kocsmáros, az antiszemita liga képviselő-jelöltje, le akarta löni Argetolanut

Milyen emberek szerepeinek Cuza professor jelöltjeinek listáján

Bucuresti, augusztus 1. (Az Uj Kelet tudósítójától) A levitézlett szakértő kormányt minden oldalról szakadatlanul érték a támadások, amíg a hatalmon volt. A támadások középpontjában Argetoianu pénzügyminiszter állt, mint a kormány tényleges vezetője és spiritus-rectora. Ezek a támadások annyira meghatották Neda Petcu bukaresti kocsmáros, hogy közvetlenül a választások előtt levelet írt Argetoianunak.

A kocsmáros többek között azt írja levelében, hogy „Argetoianu volt az oka annak a sok katasztrófának és nyomornak”, amely az országra szakadt. „Eppen ezért” felszólítja, hogy sürgősen küldjön neki 200.000 lejt. Ellenkező esetben, bármennyire is sajnálná a

dolgot, kénytelen volna Argetoianut lelőni, mint egy kutyát. Petcu még azt is hozzátette, hogy hiába fogják őt a levél miatt örülni tartani, esetleg börtönbe zárni, ha kiszabadul, mindenképpen beváltja ígéretét.

A teljes névvel aláírt levelet Argetoianu átadta a rendőrségnek. A szerzőt hamarosan kinyomozták és Gheorghiu ügyész elé kísérték. Itt Petcu méltatlankodott. „Hogyan volna ő képes — ugymond — ilyesmit megcsinálni, amikor ő az antiszemita liga képviselőjelöltje?” Erre a kijelentésre az ügyész sürgős orvosi vizsgálatot rendelt el, amely megállapította, hogy Neda Petcu örült. A zsaroló és örült antiszemita képviselőjelöltet az örültek házába csukták.

— A technika csodái. A bécsi Neue Freie Presse közlése szerint — ha nem igaz, a felelősséget ez a lap vállalja. — a technika világában a következő mulatságos epizód játszódott le. Egy indianopolisi ékszerész cég két mérnökének sikerült háromszázszáz milliméter vékony aranyfonalat készíteniük, amit a technikai szaklapok mint a technikai tudomány csodáját ünnepeltek és arról hasábokat írtak. Néhány héttel később a mérnökök csomagot kaptak Svájcából. A csomagban egy mikroszkóp volt, mellette finom acéllemezek közt ugyanilyen vékony aranyzálak, de a mikroszkópon keresztül meg lehetett állapítani, hogy a csomag svájci feladói a háromszázszáz milliméter vékony aranyzálakba — lyukat furtak.

— Orvosi hír. Dr. Reiter Artur hazakerült. Telefon 663.

— Bevált a Danzigi kilőtt próbaképe. Berlinből jelentik: Schmiedl mérnök, az ismert gráci rakétaszakértő a danzigi nemzetközi légi postai kiállítás megnyitása alkalmával Schöckelből kedvezőtlen légköri viszonyok mellett két postarakétát lőtt ki Kumberg irányába. A rakéták a kumbergi postahivatal közelében célba értek. A rakétákkal 287 ajánlott levelet és 144 közönséges levelet és levelezőlapot továbbítottak.

— Aranyernél és az evvel járó beldugulás, repedés, kelés, gyakori vizelezi inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobbogás és szédülés rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor minden nap használata reggel és este egy-egy fél pohárral mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— Döntő stádiumba jutottak az amerikai vasutársaságok összeolvadására irányuló tárgyalások. Newyorkból jelentik: Az amerikai keleti vasutársaságok összeolvadására írt folytatott tárgyalások döntő stádiumba jutottak. A Mississippitől keletre eső 300 vasuti vállalat négy óriási csoportba fog tömörülni. A csoportok beolvadnak a Chasepeake and Ohio, a Newyork Central, a Pennsylvania és a Baltimore and Ohio vállalatokba. A vasutak helyzetének megjavítása felé ezzel mindenesetre jelentős lépést fognak tenni.

— Hivatalosan fogadta Danzig tanácsa a Graf Zeppelin. Berlinből jelentik: A Graf Zeppelin 12 és fél óra után elérte Danzigot s reggel nyolc órakor simán leszállt a repülőtéren. A léghajó parancsnokát és legénységét hivatalosan üdvözölték a szenátus részéről is. A Graf Zeppelin utassere után háromnegyed kilenckor 36 utással délsvédországi repülőtra indult.

— Hoover az ötnapos munkahét bevezetéséről tárgyal az ipari élet vezetőivel. Londonból jelentik: A Daily Express távirata szerint Hoover tárgyalásokat folytat a politikai és ipari élet vezetőivel az ötnapos munkahét mielőbbi bevezetéséről. Ez a munkabérek csökkentésével fog jární, de reményt nyújt arra, hogy Amerika gazdasági életét elindítsa a válságból kivezető uton.

— Népszövetségi filmre hirdettek pályázatot. Párizsból jelentik: „A művészet és tudomány fejlesztése a mozi segítségével” néven ismert társaság nemzetközi pályázatot hirdetett 150.000 frankot írva ki első díjra egy olyan filmbrevetónak, ami tudományos, szociális, történelmi, tanulságos, irodalmi vagy dokumentáló tartalommal a Népszövetség nemzetközi közölgés eszméjét hirdeti. A zsűrit nemzetközi jelleggel a különböző államok képviselőiből állítják össze.

— Három év alatt 6000 bank bukott meg Amerikában. Londonból jelentik: Az amerikai bankvilágban három év alatt a krízis több mint hatezer pénzügyintézetet bukásba sodort. Most még 19 ezer 968 bank van az Egyesült Államok területén.

— Megjelent a Korunk nyári dupla száma. A hetedik évfolyamában levő s az utódállamok egyetlen tudományos társadalomtudományi és irodalmi folyóirata az idén is egyszerre jelentette meg július és augusztusi számát. A 120 oldal terjedelmű vaskos kötet elsősorban a kelet-európai kérdéssel foglalkozik. Két tanulmányban ismerteti a kelet-európai paraszt ság helyzetét. Károlyi Mihály a német agrárkrízisről ír mintegy kiegészítve a kelet-európai kérdésnek az agrárkrízisre vonatkozó adatait. Dobossy László a modern nevelés alapvető kérdéseit tisztázza, Brogyányi Kálmán a fényképészet újabb terjedését és a fényképészet társadalmi jelentőségének mozzanatait szövegi le, egy amerikai polgári újságíró a newyorki Nation munkatársa az oroszországi zsidókról közöl objektív szociológiai rajzot. A Kulturkrónika. Szemle, Világgazdasági és Világpolitikai problémák s a Disputa rovatban harminc cikk foglalkozik a legaktuálisabb világgazdasági, világpolitikai, világirodalmi, szociológiai és tudományos kérdésekkel a Korunk rendes munkatársi gárdájának tollából. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Calea Marechal Foch 13.

— Leszerelünk! Washingtonból jelentik: Az amerikai légi haderő új együléses vadászrepülőgéppel kísérletezik, amely felülmúlja a világ leggyorsabb gépeinek teljesítményét, amely — mint ismeretes — 10 perc alatt négy mérföld magasságba emelkedhetik s óránként 215 mérföld sebességgel repül. Az új amerikai gép sebessége 225 mérföld s 10 perc alatt csaknem öt mérföldes magasságba tud emelkedni.

— Szakadéka forult a bécsi nemzeti szocialisták teherautója. Bécsből jelentik: Bécsi nemzeti szocialisták teherautója az alsóausztriai Drosendorfól jövet Horn közelében az utról szakadéka fordult. A felborult jármű alól 2 halott és 20 súlyos sebesültet emeltek ki. Kivülök még 28 nemzeti szocialista kapott kisebb-nagyobb zúzódásokat. A súlyos sebesülteket beszállították a horni kórházba.

— Egy francia cég kapta meg a belgrádi kikötő építésének koncesszióját. Párizsból jelentik: Husz cég tett ajánlatot Belgrádban a belgrádi kikötő építésére s a jugoszláv kormány egyik francia kormányhozjárulását adta ahhoz, hogy a cég a kikötőépítéshez szükséges tőkét kivihesse az országból. Az építési munkálatokhoz rövidesen hozzáfognak.

NAPRÓL NAPRA

Moszkvában ősszel színházi egyetem fog megnyitni három fakultással. Az első a színházi rendezést, a második a színházi igazgatást, a harmadikon más elméleti színházművészeti kérdéseket fognak tanítani.

A világháború óta először számolták össze az egész világ lakosságát. Ezt a népszámlálást maga a Népszövetség végezte és erről most jelentést adott ki. Eszerint a föld lakosságának száma ez év elején 2 milliárd 12 millió és nyolcszáz volt, ami egy év alatt körülbelül husz millió főnyi szaporulatot jelent. A legnagyobb a népesség számának a növekedése Szovjetországban, ahol egy év alatt 124 millióról 127 millióra szaporodott a lakosság.

A prágai büntetőbírósa most tárgyalja egy Kronek Ferenc nevű taxisoffőr bűnperét, aki eddig még ki nem derített módon 1928 októberében gyakorlatörvosként vétette fel magát a csehszlovák államvasutak prágai tudószanatóriumába, majd egy hónap múlva magánrendelőt nyitott. Közben a betegsegélyző pénztárnak is orvosa lett. Amikor szorult körülmények között a hurok, felhagyott az orvosi munkával és dr. Kronek orvos névre taxidengelyt váltott ki.

Az amerikai Pontiac városban házkutatást tartottak egy Rowland nevű kommunista szállodai szobájában. Ez alkalommal okmányokat találtak, amelyek azt igazolták, hogy Amerikában kommunista szervezet állt fenn, amelynek az volt a célja, hogy az egyes bankok hitelképességéről tendenciózusan rossz híreket terjesszen. Ezeket a közléseket nagyrészt telefonon tették abból a célból, hogy a bankforgalomban zavarokat idézzenek elő.

Az amerikai pénzügyvilágban általánosan ismerték Edith Rockefeller Mac Cormick asszonyt, a nagy Rockefeller leányát, akinek yorkshirei kastélyáról és parkjáról legendák keringtek. A dollármilliomos asszony most olyan nyomorba került, hogy egy kis szálloda egyetlen szobájában kénytelen meghuzódni, ahol petróleumtüzhelyen maga készíti ételmét.

Ausztria és az Egyesült Államok közt megnyitották az hivatalos képtáviróforgalmat. A képek átvitele Berlinen keresztül történik. Egy négyzetcentiméteres kép átvitele 19 centbe kerül, azonban leg alább 150 négyzetcentiméter díjat kell megfizetni.

Amerika elfogadja Anglia meghívását a világgazdasági konferenciára. Washingtonból jelentik: Kormánykörökben származó információk szerint az Egyesült Államok kormánya elfogadja Anglia meghívását a világgazdasági konferenciára, noha az angol meghívás sem az időpontot, sem a helyet nem említi. Általában bizonyosra veszik Amerikában, hogy a világgazdasági konferencia Londonban lesz októberben.

Nagy pénzhiány a francia pénzügyvilágban. Párizsból jelentik: A pénzügyvilág nagy a pénzhiány. A napipénz kamattétele ötnyolcad százalék, a havipénz 1 és háromnegyed százalék. A párizsi pénzügyintézetek háromhavi váltókat 2 és fél százalékkal számítolnak le. A lapok szerint valószínűnek látszik, hogy a francia jegybank a közeljövőben mérsékelni fogja mult év október 10 óta érvényben levő 2 és fél százalékos kamatlábát.

VIDÁM SAROK

— Angyalom, tudod mit szeretnék? Ha te volnál a nap, én pedig a föld.

— Hogy körülöttem forgolódhass örökké, ugye, drága?

— Nem, angyalom. Azért, hogy százötvenmillió kilométerre legyek tőled.

— Alászolgája. Mért olyan jókedvű?

— Hát nem olvasta? Rokonságba kerültem Egyiptommal?

— Hogy-hogy?

— Megállapították róla, hogy rossz fizető lett és ő is kölcsönt keres.

UJ KELET Legújabb hírek

Ha Maniu alakít kormányt Titulescu elvállalja a külügyi tárcát

Vaida helyettes miniszterelnök, Mihalache belügy, Madgearu földművelésügyi miniszter lenne a Maniu kormányban. Elparentálták a kamarában Mosoiu tábornokot

Bucuresti, augusztus 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülését Cuza korelnök nyitotta meg kegyeletel elparentálva Mosoiu Traian tábornokot. Magasztalólag emlékszik meg az elhunyt katonai érdemeiről és a parlament mély gyászát juttatja kifejezésre.

Vaida miniszterelnök a kormány nevében kijelenti, hogy Mosoiu a nemzet halottjának tekintik.

Tatarescu a liberális párt, Sardici a lupisták, Atta Constantinescu a gheorghisták, P. Ioanutescu a nemzeti-parasztpárt, Ion Codreanu a Vasgárda, Gheorghe Cuza a keresztény liga, Kreuter a németek, Gr. Mihalescu a nemzeti agrárpárt és Landau a zsidó párt nevében adóznak kegyelettel az elhunyt iránt. Cuza ezután felfüggeszti az ülést, mire a szekciók folytatják a mandátumok igazolását.

Maniunak panaszkodik mindenki

A szenátus mai ülésén megkezdtek a plénum előtt az igazolási vitát.

A szenátus folyósói Gyárfás Elemér és Sándor József Maniu Gyulának előadták a székelyföldi községi szenátorválasztások elleni panaszait. Maniu odakérette Vaida miniszterelnököt, aki megígérte, hogy sürgősen megvizsgálja az ügyet és holnap választ fog adni a Magyar Párt panaszaira.

Maniu már elakart távozni a szenátusból, amikor elébe állott Bianu professzor és hangosan tiltakozott a bukaresti egyetem szenátorválasztása ellen, ahol a nagyváradi jogakadémia tanárait hozták le szavazni, viszont az egyetem régi óraadó tanerőit nem engedték lesvavazni. Maniu ígéretet tett, hogy megfogja vizsgálni az ügyet.

Ha Maniu uralomra kerül...

Politikai körök szerint az uralkodó szombat és vasárnap teljes mértékben informálódott a politikai eseményekről és több audienciát is tartott. Valószínű, hogy 2-3 nap múlva lemond a Vaida-kormány és megalakul az új kabinet. Ha sikerül Maniut rábírni arra, hogy vállalja a miniszterelnökséget, akkor belépnek a kormányba Mihalache mint belügy, Petre Andrei mint közoktatásügyi, Madgearu földművelésügyi, Mirto igazságügyi miniszterek, Vaida lenne az új kormány helyettes miniszterelnöke és tekintettel arra, hogy Titulescu annak idején ígéretet tett, hogy vállalja a külügyminiszterséget egy Maniu-kormányban, ő is belépne a kormányba.

A harc még csak most kezdődik...

Az „Adeverul“ foglalkozva a politikai helyzettel érdekesnek találja, hogy mi indította Maniut szombati kategórikus visszautasítása után arra, hogy vasárnap délelőtt megváltoztassa eddigi magatartását. Vaida és Maniu kijelentése között ugyan nincs meg a teljes összhang, mert Maniu szerint már az alkotmányosság teljes mértékben biztosítva van, mégis nem ez a fontos, hanem az, hogy mi fog történni ezután. Bizonyos személyi áldozatokról beszélnek és ezeknek bekövetkezése fogja bizonyítani, Vaidának vagy Maniunak van-e igaza.

Az Epoca örömeinek ad kifejezést, hogy Maniu visszatért pártja élére. Voltak akik attól féltek, hogy a nemzeti-parasztpárt kettészakad, de a párt

figyelme megmentette a helyzetet és ma teljesen ura annak. Maniunak rendkívüli nehézségekkel kell majd megküzdenie gazdasági és politikai téren, de egyelőre örömmel kell megállapítani, nemesak pártja, hanem az ország érdekében is, hogy újból pártjának élére állott.

A „Lupta“ hangsúlyozza hogy nem szabad naivnak lenni, a harc még csak most kezdődik, de Maniunak ószintén sikert kíván mindenki, aki az ország jövőjét szívén viseli.

Huszonötmilliárdra emelkedett a konverzió alá eső tartozások összege

Még a rendkívüli szesszióban módosítják a konverziós törvényt

Bucuresti, augusztus 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az igazságügyminisztérium statisztikai ügyosztálya elkészült az egész ország területén beadott konverziós kérések összesítésével. Eszerint 15894 konverziós kérés lett benyújtva, 14 milliárd 106 millió 395 ezer 142 lej értékben. Ezenfelül vannak még azok, akiknek tartozásaira jogszertint vonatkozik a konverzió és akiknek éppen ezért nem kellett kérvényt beadniok. Ezeknek pontos számát eddig még nem lehetett megállapítani. főleg azért, mert a mezőgazdasági adósk nagyrésze ebbe az utóbbi kategóriába tartozik és ezeknek száma rendkívül nagy.

Tartozik összege viszont valószínűleg nem éri el azokat, akik kérvényezték a konverziót. Beavatottak körülbelül 10 milliárdra becsülik a jogszertint konvertált tartozások összegét, — összesen te-

Augusztus 15-én véget ér a parlamenti ülészek

Az Adeverul szerint a rendkívüli ülészek valószínűleg már augusztus 15-én befejezést nyer. Az igazolási vita rövid tartamu lesz és a felirati vitát sem fogják hosszúra nyújtani a nyári vakációra vágyódó honatyák.

A liberális párt ma értekezletet tartott Duca elnökletével. Megszövegezték a parlamentben felolvasandó deklarációt, amit a kamarában Dumitriu, a szenátusban Botez fog előterjeszteni.

hát körülbelül 25 milliárdra tehető az összeg, amely az adós és hitelező közötti forgalomban a konverziós törvény következtében megakadt. A konverzió egyébként is igen sok komplikációt fog maga után vonni és előreláthatólag hosszú évekre megbolygatja az ország hiteléletét, a helyzet ugyanis az, hogy egy magasrangú bíró véleménye szerint az illovi törvényszékhez benyújtott konverziós kérések öt százaléka sem elfogadható. Mindenki adott be ilyen kérelmet, csak éppen mezőgazdák nem. Tábornokok, tanárok, ügyvédek és tiszteltreméltó hölgyek szerepelnek azok között, akik részeseit akarnak a mezőgazdasági szénalásból. Ezek egyelőre semmiféle tartozásaikat nem fizetik, nemesak a pénzügyvezetőknek, hanem a kereskedelemnek, az iparnak, sőt magánosoknak is súlyos károkat okozva.

Felmentették Bocu Severt a bűnös pénzkezelés vádja alól

Az indokolás szerint Bocu Sever kizárólagos hatáskörében kezelhette az alapokat

Timisoara-Temesvár, augusztus 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A temesvári politikai perben elhangzott az ítélet. Az első román miniszter, aki a közpénzek kezeléséből kifolyólag került bírál elé, felmentették a vád és annak következményei alól. Bocu Sever ugy érvezheti, hogy őt politikailag „meghurcolták“ s hogy az igazságszolgáltatási fórum elégtételt szolgáltatott neki ezzel a felmentéssel. A közvélemény azonban aligha fogja felmenteni Bocu Severt, akinek manipulációi nem voltak ugyan inkadrálhatók a büntetőtörvénykönyv paragrafusai közé, de akiről az is bebizonyosodott a tárgyaláson, hogy lelkiismeretlen és néha rosszhiszeműen herdálta el az adófizetők izzadság-cseppjeiből összehozott „rendelkezési alapot.“

Jólmegalapozott nemzeti irányít

Filipescu vezetőügyész vádbeszédében épületes dolgokat mondott el Bocu gazdálkodásáról. A Vestul című lap, Bocu személyes temesvári organuma 310 ezer lejt kapott, hogy a bánáti tartományi igazgató ügyét szolgálja. A tárgyaláson azt a kijelentést tette Bocu Sever, hogy a Vestul támogatása kulturpropaganda volt. Ugyancsak

kulturpropaganda címén folyósított Bocu Sever 100 ezer lejt a „Svastica Banatului“ Bánáti Kampóskereszt című vasgárdista folyóiratnak, „minthogy jólmegalapozott nemzeti irányt képviselt.“

Filipescu főügyész kiemelte, hogy amíg a nemzeti parasztpárti kormány elrendelte volt a Vasgárda feloszlását és Vaida Sándor belügyminiszternek személyesen is voltak kellemetlenségei emiatt, addig Bocu Sever Temesvárról zsiros szubvenciókkal támogatta „kulturpropaganda“ címén a Vasgárda szócsövét.

Az ügyészi vádbeszédből egyéb bájos dolgok is kiderülnek. Bocu összevetestette az állam pénztét a maga személyes vagyonával. Például: az Automobil klub tagsági díját, 50 lejt a tartományi igazgatóság fizeti ki. Báli tiszteletjegy megváltásai 5500 lejt értékben ugyancsak az államot terhelik. A Boncescu-cukrárszdnánál nagy megren delések eszközöltetnek süteményekben és likörökben. Es mindez az állam terhére. Két rádiókészüléket vásárolt és ebből egyiket hazaküldeti a lakására.

A közigazgatási decentralizáció bizonyára nem azzal az intencióval történt, hogy Bocu Severnek rádiókészüléke, két autója és finom likőrei legyenek. Azért sem, hogy a krízis éveiben százezrekkel szubvencionálja a szél sójboldali szervezetek lapjait. Ezért a Bocu Sever felmentését meglehetősen vegyes érzelmekkel fogadta az ország közvéleménye, bár jogilag az ítélet teljesen helytálló.

Osszekapnak a pénzügyminisztérium képviselői

Mint ismeretes egyébként a bűnügyi

tárgyalás pénteken este fejeződött be. Lupan elnök az ítélet kihirdetését hétfőn délelőtt 10 órára tűzte ki. Ebben az órában óriási embertömeg gyűlt egybe a törvényszéken, mely egyre türelmetlenebbül várta a háromnegyed óras késéssel beérkezett törvényszéki hármastanácsot. Háromnegyed 12 órakor vonult be Lupan elnökkel az élén a tanács. Nagy feltűnést keltett, hogy

az ügyészség képviselőiben ezután nem Filipescu Richard vezető ügyész, hanem Ujoianu ügyész jelelt meg.

A tárgyalás megnyitása után szó-lásra emelkedett dr. Farcasanu Augustin állami ügyvéd és bejelentette, hogy újabb táviratot kapott a pénzügyminisztériumtól, melyben arra utasítják, hogy

tartson fen kártérítési igényt az állam nevében Bocu Severrel szemben.

A tárgyalásnak erre a második meglepetésére mindjárt következett a harmadik; dr. Popescu pénzügyminisztériumi vezérfelügyelő, aki hétfőn reggel érkezett Bukarestből, bejelentette a törvényszéknek, miszerint egyenesen annak a rendeletnek tolmácsolására utazott Temesvárra, hogy az állam csak abban az esetben lép fel kártérítési igénnyel Bocu Sever ellen, ha a törvényszék ítélete elmarasztalja a volt tartományi igazgatót.

Felmentő ítélet

A törvényszék pár perces tárgyalás után a védő érvelését fogadta el és az állam magánjogi igényeiről elhangzott bejelentéseket nem vette tudomásul. Ezután hirdette ki Lupan elnök, hogy

a törvényszék a BTK 326-ik paragrafus értelmében felmenti Bocu Severt a vád és annak következményei alól,

ugyancsak felmenti a per másodrendű vádlottját, Bobeu Aurel is, a tartományi igazgatóság volt számvitéli főnökét, miután a törvényszék az ellenük emelt vádakot nem látta beigazoltnak.

— Meghalt a magyarországi rabbik nesztora. Budapestről jelentik: A napokban meghalt Hegyaljámádon Winkler Mordechel Leb főrabbi, aki az ország konzervatív rabbijainak előkelő reprezentánsa volt. Hires talmudi tekintély és mély valóságú férfi volt. A Nyitra-ról elszármazott tudós, aki eleinte Mezőtelegden és Brezován lelkipásztorokodott. Közel harmi ne év óta azonban Hegyaljámádon töltötte be a rabbiszéket. Nyolcvannyalc évét élt. Temetése impozáns megnyilatkozása volt annak a szeretetnek és nagyrabecülésnek, amely az ősz főrabbi körülvette.

— Az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző kolozsvári helyi csoportjának vezetősége ezúton is értesíti a helyi csoport választmányára ktageit, hogy ma este fél 8 órakor a Salom Klubban választmányi ülés lesz.

Akar-e Ön művészi blondel rámát,

gobelinnek, festménynek, stb., továbbá függönytartót olcsón beszerezni?

Okvetlenül keresse fel „ROMEOT“

Ugyanott olcsón művészi festmények kaphatók, Cluj, Bolyai u. 2. Bresan kalapos mellett.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77

Taxa post plătite în No. 224.716

da Baron L. Telefon: 9. Havonta 11. évre 600, e. földre: Ha. félre: Ha. detések dij. KELET“ d. zsidóság e. keink után. rás megjel.

Maniu

A badacsonyan Maniu vég badacsonyi kái harcok. Mj történet. Gyulát egy. sal és néma. beszüntetés. Maniu hal. előtt várati. kérdezték. ismét kezébe. enéki palca. sek. fajtától. mögött lejár. demokratika. bat éjszaka. határozást.

Pillanatn. nek ezek az. hogy Maniu. ként veszi. párt elnöke. niszterelnök. De érdeke. mit fog vég. párt és kor. Maniu az. szabadok. S. kivelees. ber tud ak. ismét az ó.

Maniunak. és cseleked. lakosság bo. vezőlenebb. év előtti d. rülés idején. mért. nyebüllést. kétségbeeit. Az ország. alkotó, a. nju. Mától ke. lát illeti m.

Tizenhá. szavaza

Németors. zenhárom. sárnap sza. pártra. Ho. ber aktiv. életnek. — mokrácian. 1918-as for. alkotmány.

Tizenhá. adta le sz. mokrácia. eszszári u. tovább szo.

Ez a tiz. azt bizony. zetes hibáj. hogy olyan. many sán. kelló polit. lo lelkiism. szellemi. nek.

Tizenhá. kozott me. diktatura. esetén öke. zoita voln. vívmanyok. együtt jár. Kétsége. most éli a. mekbetegs. kát. Talán. nie ahhoz. esileg ére. bik fele r. hatalmas. ben tizenh. ember de. A néme. ban a der. vannak, m. zása nem.

Festetni, tisztíttatni, olcsón és jól csakis az UNIO-nál, Cluj!